

คัมภีร์
ทศนิยม

สำหรับ

พระโยคสองชั้น }
สอง }
สาม }

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง ๑๙๑๑ ฉบับ
โดย ร. ๑

พระเจ้าสุทธยาเชนพระองค์เจ้ากิติยากรวรลักษณ
อธิบดีกรมศึกษาธิการ

ราคาเล่มละ ๑๖ บาท

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ศิริเจริญ ถนนตลาดเก่า

๗, ๗, ๓๓๗

๗
๓๓๗.๗
๗

ตำรา เลข

ทศ นิยม

สำหรับ

ประโยค สอง ชั้น }
สอง
ตาม }

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง ๓๐๐๐ ฉบับ

โดย รับ ตั้ง

พระเจ้าสุทโธทยน พระองค์เจ้ากิตติยากร วรลักษณ์

อธิบดี กรม ศึกษาธิการ

พิมพ์ที่โรงพิมพ์กรวดทอง ตำบลสะพานหิน

ร, ก, ๑๑๘

คำ นำน

9

ข้าพเจ้า แต่ง ตำรา เลข เล่ม นี้ ขึ้น โดย ความ ประสงค์
ที่จะ ให้ เป็น แบบ เรียน ใน ทาง ทศนิยม จบ ครอบ บริบูรณ์
ตาม ความ ต้อง การ ของ หลั ก์ สู ตร์ หลวง กรม กิจ ษา ธิ การ,

ประโยค ๒ ๒
 ๓

การที่จะฝึกหัดนักเรียนให้เข้าใจต้องแท้ในทาง
เลข ต้องอาศัยด้วยความฝึกซ้อมมากๆ เพราะ
ขณะนี้ครูจำเปนจะต้องหาแบบฝึกหัดในนาๆวิธี ที่
มีเปนตัวอย่างอยู่ในตำราเล่มนี้แล้ว มาเพิ่มเติมฝึก
ซ้อมนักเรียนให้ดีขึ้นชำนาญขึ้นจึงจะสมควร.

โดย โอกาสนี้ ข้าพเจ้า ขอ แสดง ความ ขอขอบคุณ ของ
นาย สนั่น ผู้ ได้ ให้ความ อนุเคราะห์ แก่ ข้าพเจ้า เป็น อัน มาก
ใน การ เรียบ เรียง ตำรา เลข เล่ม นี้ ขึ้น ด้วย.

คัมภีร์, ยี่, ขอน ชัน,

รวม ศึกษา ชีการ

วันที่ ๑ สิงหาคม ๖, ๗, ๑๑๙.

บทที่	หน้า
๑ เครื่องหมาย ที่ใช้ แทนนับ	๑
แบบฝึกหัด ที่ ๑	๒
๒ เศษ ส่วน ทศนิยม	๓
แบบฝึกหัด ที่ ๒	๖
๓ แปลง ทศนิยม ให้ เป็น เศษ ส่วน สามัญ	๗
แบบฝึกหัดที่ ๓	๑๐
๔ กำลัง ของ "ศูนย์" ใน ทศนิยม	๑๑
แบบฝึกหัดที่ ๔	๑๔
๕ แปลง เศษ ส่วน สามัญ เป็น ทศนิยม	๑๕
แบบฝึกหัดที่ ๕	๑๙
๖ บวก แล ลบ ทศนิยม	๒๑
แบบฝึกหัดที่ ๖	๒๔
๗ ลบ ทศนิยม	๒๕
แบบฝึกหัดที่ ๗	๒๙
๘ บวก แล ลบ ระคน กัน	๒๙
แบบฝึกหัดที่ ๘	๓๐
๙ บวก แล ลบ ด้วย มาตรา บาท กับ สตางค์	๓๒

บทที่	หน้า
แบบฝึกหัดที่ ๙	๓๕
๑๐ บวก แลลบ มาตรา เหมียญ คอลลา กับ เซ็นต์	๓๖
๑๑ แบบฝึกหัดที่ ๑๐	๓๗
๑๑ คุณ ทศนิยม	๔๐
แบบฝึกหัดที่ ๑๑	๔๕
๑๒ คุณ ที่ ต้อง มี สูญ เพิ่ม เลข เศษ ของ ผล	๔๖
แบบฝึกหัดที่ ๑๒	๔๗
๑๓ คุณ มาตรา บาท ๘ ต่าง	๕๐
แบบฝึกหัดที่ ๑๓	๕๒
๑๔ คุณ มาตรา เหมียญ กับ เซ็นต์	๕๔
แบบฝึกหัดที่ ๑๔	๕๖
๑๕ ทหาร ทศนิยม ด้วย ตัว ทหาร เปนสิบ, ร้อย, พัน, ๗ ๘ ๙	๕๗
(คือ ๑๐ หรือ กำลัง ของ ๑๐)	๕๗
แบบฝึกหัดที่ ๑๕	๕๗
๑๖ ทหาร ทศนิยม ด้วย ตัว ทหาร จำนวน เต็ม	๖๐
แบบฝึกหัดที่ ๑๖	๖๗
๑๗ ทหาร ทศ นิยม ต่อ ทศ นิยม	๖๗

บทที่	หน้า
แบบฝึกหัดที่ ๑๗	๗๓
๑๘ ทารมাত্রาบาทสทงค	๗๔
แบบฝึกหัดที่ ๑๘	๗๕
๑๙ ทารมাত্রาเหรียญแดเซินค	๗๖
แบบฝึกหัดที่ ๑๙	๗๗
๒๐ ทำ อังฐ เปน สทงค ๆ เปน อังฐ	๗๘
แบบฝึกหัดที่ ๒๐ (ก)	๘๑
แบบฝึกหัดที่ ๒๐ (ข)	๘๓
๒๑ ทำ เหรียญ แด เซินค ให้ เปน บาท สทงค	๘๓
แบบฝึกหัดที่ ๒๑	๘๕
๒๒ ทำ บาท สทงค ให้ เปน เหรียญ เซินค	๘๖
แบบฝึกหัดที่ ๒๒	๘๗
๒๓ ทำ บาท อังฐ เปน เหรียญ เซินค ๆ เปน บาท อังฐ	๘๘
แบบฝึกหัดที่ ๒๓	๙๑
๒๔ เศษ สิบ ไม่ ฐึ จบ	๙๒
แบบฝึกหัดที่ ๒๔	๙๕
๒๕ (ก) แผลง เศษ สิบ ไม่ ฐึ จบ เปน เศษ ส่วน	๙๖

บทที่	หน้า
แบบฝึกหัดที่ ๒๕ (ก)	๙๗
๒๕ (ข) แปลงเศษสิบมีรู้อย่างเป็นเศษส่วน	๙๘
แบบฝึกหัดที่ ๒๕ (ข)	๑๐๐
๒๖ ทิว อย่าง ระคน	๑๐๑
แบบฝึกหัดที่ ๒๖ โจทย์ ระคน	๑๑๒
คำตอบ	๑๒๔

แรกที่จะ ใช้หนังสือเล่มนี้ ควร แก่คำ ผิดตั้ง ต่อ ไป
นี้ เสีย ก่อน แล้ว จึง ใช้.

หน้า	บรรทัด	ผิด	ถูก
๑๒	๒	คือใน ระหว่าง ๐	คือใน ระหว่าง จุด (.)
๑๒	๑๕	ไม่ มี คำ ตั้ง	ไม่ มี คำ ตั้ง
๑๖	๔	เหลือ เศษ อีก	เหลือ เศษ อีก
๑๗	๔	$\frac{๒}{๐๐๐๐๐}$	$\frac{๒}{๑๐๐๐๐}$
๑๗	๗	$\frac{๗}{๔๑}$	$\frac{๗}{๔๐}$
๒๑	๔	วิธี บอก แด่ ลบ	วิธี บวก แด่ ลบ
๒๖	๒	$\frac{๒}{๑๕}$	$\frac{๒}{๑๐}$
๒๗	๑๑	อยู่ ข้าย หน้า	อยู่ ข้าง หน้า
๓๒	๑๐	๒ ๕ . ๕ ๘	๒ ๕ . ๔ ๘
๓๕	๕	แปด เงิน	แปด เงิน
๓๘	๑๒	ซื้อ	ซื้อ
๔๔	๒	จำ นวน ทั้ง คุณ	จำ นวน ทั้ง คุณ
"	"	จำ นอน คุณ	จำ นวน คุณ

หน้า	บรรทัด	ผิด	ถูก
๔๖	๗	คุณ ๓ สัณ	คุณ ๓ มัณ
๔๗	๑๒	๕ ทัก	๕ ทัก
๔๘	๑	<u>ข้อ บัง คับ</u>	<u>กฎ</u>
๕๕	๑๐	๙๖ · ๔๖	๙๖๔๖
๙๒	๗	ทศนิยม	ทศนิยม
๑๑๑	๙	๕๕	๕๕
๑๑๕	๑๓	นัก เรียน · ๕๖	นัก เรียน · ๕๐
		แล · ๒๔ ที่มี ๒๒	แล · ๓๐ ที่มี ๒๒
๑๑๗	๔	ข้อ	ข้อ

กรรมกร

(ทศ นิยม)

บท ที่ ๑

เครื่อง หมายถึง ที่ใช้ แทน นับ

วิธี นับ ทั้ง ไป เราใช้เครื่อง หมายถึง ชี้ต เขียน ลง แทน
เป็น ที่ สังเกต เช่นเดียวกับเรา ใช้ อักษร แทน คำ
พูด เครื่อง หมายถึง ที่ ใช้ ใน มูล วิธี นับ มี อยู่ เก้า คือ

๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. หรือ ที่ เรียก
กันโดยสามัญว่า ตัวเลข นอก จาก ตัว เลข ทั้ง เก้า นี้
เรา ยังใช้เครื่อง หมายถึง ๐ เดิมได้อีก เรียก ว่า ศูนย์

แต่ ศูนย์ นี้ มี ที่ ใช้ เพียง ช่วย เลื่อนตำแหน่งเครื่องหมายถึง ! ตาม
ทั้ง เก้า ให้ มี ค่า สูง ขึ้นไป เป็น ลำดับ เท่า นั้น แต่
ถ้า ถึง ตัว เอง หา มี ค่า ไม่.

ส่วน จำนวน สูง ๆ ขึ้นไป นั้น เรา เขียน ลง ได้ โดย
ผสม ตัว เลข เหล่า นี้ เข้า ด้วย กัน ตาม ความ ต้องการ.

ตัวเลข ทั้ง ปวง ย่อม มี ค่า ผิด ๆ กัน ตาม ที่ อยู่ใน
ตำแหน่งใด ของ จำนวน มี อุทากรณ์ คือ
๗ มีอยู่แต่ ลำดับ คน ดัง นี้ หมายถึง ความ ว่า ๗.

๒

ทศ นิยม.

๗๐ เมื่อ มี สุนัข เติม เข้า ข้าง ท้าย สุนัข หนึ่ง ทั้ง นี้ มี
ค่า ทวี ขึ้น เปน สิบ เท่า.

๗๐๐ เมื่อ มี สุนัข เติม เข้า ข้าง ท้าย สอง สุนัข ทั้ง นี้
มี ค่า ทวี ขึ้น เปน ร้อย เท่า ๆ ต ๆ.

แบบ ผูก หัก ที่ ๑

จง บอก ว่า ค่า ของ ตัว เลข ต่อไป นี้ เปน เท่า ไ

(๑)	๗	มี สุนัข เติม ท้าย	สี่	สุนัข
(๒)	๓	..	ห้า	..
(๓)	๙	..	สอง	..
(๔)	๙	..	เจ็ด	..
(๕)	๕	..	หนึ่ง	..
(๖)	๙	..	ห้า	..
(๗)	๖	..	สาม	..
(๘)	๔	..	แปด	..
(๙)	๒	..	หก	..
(๑๐)	๙	..	เก้า	..

บท ที่ ๒๓.

เศษ ส่วน ทศ นิยม

ใน ประโยค ๑ เราได้เขียน มา แล้ว ด้วย วิธี ที่ จะ
เขียน เศษ ส่วน (คือ ส่วน ของ จำนวน เต็ม) ลง
เป็น ตัว เลข คือ เขียน ตัว เลข สอง ตัว ข้าง บน ข้าง ล่าง

แล้ว มี ชีต ขึ้น กลาง ดังนี้ $\frac{๑}{๒}$ คราว นี้ เรา จะ เขียน วิธี

เขียน เศษ ส่วน ลง เป็น ตัว เลข อีก หน ทาง หนึ่ง

วิธี นี้ จะ เรียก ว่า ทศ นิยม. แต่ จะ ใช้ จุด ดังนี้ (.)
เช่น ที่ สังเกต ขึ้น ตัว จำนวน แล เศษ ส่วน ให้ อยู่ ขวา แล
ซ้าย ดัง ตัว อย่าง คือ

๗๕ . ๔

(วิธี ทศ นิยม นี้ ได้ เริ่ม ใช้ กัน ขึ้น เมื่อ ประมาณ ๓๕๐
ปี มา แล้ว.) ๗๕ เป็น จำนวน เต็ม และ ๐.๔ เป็น เศษ
ส่วน (.) นี้ จะ อยู่ ข้าง ซ้าย จำนวน เต็ม แต่ ข้าง หน้า
เศษ ส่วน เสมอ. จำนวน เต็ม ที่ อยู่ หน้า (.) มี ค่า เป็น
หน่วย, สิบล, ร้อย, พัน, ฯ ๓ ฯ ทวี ขึ้น ไป เป็น
สิบล เท่า ทาง ซ้าย มือ ของ (.) ดังนี้ใด ตัว เลข เศษ ส่วน
ที่ อยู่ หลัง (.) ก็ มี ค่า เป็น เศษ ของ สิบล, เศษ ของ ร้อย,

เศษ ของ พัน, ๆ ต ๆ น้อย ลงไป เปน สิบ เท่า ทาง ขวา
มือ ของ (.) นั้น นั้น.

เพราะ เหตุนี้ เศษ ส่วน ของ ทศ นิยม จึงไม่ ต้อง การ
เลข บอก ส่วน โดย ที่ ตำแหน่ง ของ เลข เศษ ใน
จำนวน บอก ค่า ตัว เอง พอ อยู่ แล้ว.

อุทาหรณ์ ๓๔๕ . ๗๓๖.

๓ ๔ ๕ เปน จำนวน เต็ม.

๗๓๖ เปน $\frac{๗}{๑๐} + \frac{๓}{๑๐๐} + \frac{๖}{๑๐๐๐}$

ตาม ลักษณะ ของ เลข ข้าง บน นี้ จะ แล เห็น ได้ ว่า ค่า ของ ตัว
เลข เศษ ใด ๆ มี มาก แล น้อย ตาม ตำแหน่ง
ของ ตัว เลข เศษ นั้น ๆ แม้ เลข เศษ อยู่ ใน ตำแหน่ง ต้น
ข้าง ขวา มือ ของ (.) ก็ มี ค่า เปน เศษ ของ ส่วน สิบ

$$\text{เช่น} \quad \cdot ๗ = \frac{๗}{๑๐}$$

$$\cdot ๔ = \frac{๔}{๑๐}$$

$$\cdot ๖ = \frac{๖}{๑๐}$$

ทศนิยม.

๕

ถ้า เลข เศษ อยู่ใน ตำแหน่ง ที่ สอง ขวา มี จาก จุด ที่ มี

ค่า เป็น เศษ ของ ร้อย. เช่น $\cdot ๐๗ = \frac{๗}{๑๐๐}$

$$\cdot ๐๔ = \frac{๔}{๑๐๐}$$

$$\cdot ๐๒ = \frac{๒}{๑๐๐}$$

ถ้า เลข เศษ อยู่ใน ตำแหน่ง สาม ขวา มี จาก จุด ที่ มี

ค่า เป็น เศษ ของ พัน. เช่น $\cdot ๐๐๗ = \frac{๗}{๑๐๐๐}$

$$\cdot ๐๐๔ = \frac{๔}{๑๐๐๐}$$

$$\cdot ๐๐๒ = \frac{๒}{๑๐๐๐}$$

แต่ เป็น ตั้ง นี้ ต่อไป.

แบบฝึกหัดที่ ๒

จง เขียน เศษส่วน ทศนิยม ต่อไป นี้ ลง เป็น เศษส่วน

ตามัญ.

(๑)	• ๘,	• ๗,	• ๕,
(๒)	• ๐๘,	• ๐๗,	• ๐๕,
(๓)	• ๐๐๘,	• ๐๐๗,	• ๐๐๕,
(๔)	• ๐๐๐๘,	• ๐๐๐๗,	• ๐๐๐๕,
(๕)	• ๐๐๗,	• ๐๓,	• ๒,
(๖)	• ๐๐๐๐๘,	• ๐๑,	• ๐๐๑,

จง เขียน จำนวน คณะ ทศนิยม ต่อไป นี้ ลง เป็น

จำนวน คณะ ตามัญ.

(๗)	๓ • ๒,	๔๕ • ๘,	๖๐๓ • ๘,
(๘)	๑๔ • ๐๑,	๖ • ๐๐๔,	๗๓ • ๐๐๐๘,
(๙)	๕๐๔ • ๑,	๕๐๔ • ๑,	๕ • ๐๐๔.

แปลง ทศ นิยมให้ เป็น เศษ ส่วน สามัญ

๗

บท ที่ ๓

แปลง ทศนิยมให้ เป็น เศษ ส่วน สามัญ.

ตัว อย่าง ที่ ๑ จง แปลง . ๖๕ ให้ เป็น เศษ ส่วน สามัญ.

เราได้ เขียน มาแล้ว ว่า ๖ ใน ที่นี้ = $\frac{๖}{๑๐}$

แต่ ๕ ใน ที่นี้ = $\frac{๕}{๑๐๐}$

$$\begin{aligned}\therefore . ๖๕ &= \frac{๖}{๑๐} + \frac{๕}{๑๐๐} = \frac{๖๐}{๑๐๐} + \frac{๕}{๑๐๐} \\ &= \frac{๖๕}{๑๐๐}.\end{aligned}$$

($\therefore$ เครื่องหมาย นี้ ใช้ แทน คำว่า “ เพราะ ฉะนั้น ”)

ตัว อย่าง ที่ ๒ จง แปลง . ๐๖ ให้ เป็น เศษ ส่วน สามัญ.

$$๐ = \frac{๐}{๑๐}$$

$$๖ = \frac{๖}{๑๐๐}$$

$$\therefore 0.06 = \frac{0}{10} + \frac{6}{100} = \frac{6}{100}$$

ตัวอย่างที่ ๓ จงทำ 0.053 ให้เป็น เศษ ส่วน สามัญ.

$$0 = \frac{0}{10}$$

$$5 = \frac{5}{100}$$

$$3 = \frac{3}{1000}$$

$$\therefore 0.053 = \frac{0}{10} + \frac{5}{100} + \frac{3}{1000} = \frac{53}{1000}$$

กฎ. ที่ จะ ทำ ทศนิยม ให้ เป็น เศษ ส่วน สามัญ. จง

เอา เศษ ของ ทศนิยม มา เป็น เศษ แล้ว เอา ๑๐ หรือ ๑๐๐ หรือ ๑๐๐๐ ฯลฯ มา เป็น ส่วน ตาม กำหนด ของ ตัว เลข เศษ มี มาก น้อย เท่า ไฉน แล้ว ทอน เศษ ส่วน นี้ ลง เป็น อย่าง ต่ำ.

อุทาหรณ์. จง แปลง $\cdot ๐๖๕$, ให้เป็นเศษ ส่วนสามัญ

ตาม กฎข้าง บน เราได้ ๖๕ เป็นเศษ ดังนั้น ๖๕

แต่ $\cdot ๐๖๕$ นี้ มีเลขเศษ ๓ ตัว $\therefore$ ส่วน ของ เรา

ต้อง เป็น ๑๐๐๐

$$\therefore \cdot ๐๖๕ = \frac{๖๕}{๑๐๐๐}$$

แต่ $\frac{๖๕}{๑๐๐๐}$ นี้ ไม่เป็น เศษ ส่วน อย่าง ทำ เขา ๕ ซึ่ง

เป็น ท. ร. ม. มาซ้ำได้ $\frac{๑๓}{๒๐๐}$

$$\therefore \cdot ๐๖๕ = \frac{๖๕}{๑๐๐๐} = \frac{๑๓}{๒๐๐}$$

แบบฝึกหัดที่ ๓.

(๑) จง แปลงให้เป็นเศษส่วนสามัญ. (ไม่ ต้อง
ทอน เป็น อย่าง ทำ)

• ๓, • ๑๓, • ๕๑, • ๐๔,

• ๒๓๕, • ๖๐๓, • ๐๐๑, • ๓๒๖๕,

• ๐๐๖๓, • ๑๐๔๖๐, • ๐๐๐๐๑, • ๐๓๐๑๓,

(๒) จง แปลงให้เป็นเศษส่วนสามัญ แต่ ทอน เป็น
อย่าง ทำ.

(ก) • ๑๕, • ๗๕, • ๓๒๕, • ๖๗๕,

(ข) • ๔๔๖, • ๑๔๔, • ๒๒๕, • ๒๓๓๖,

(๓) • ๐๗๓, • ๐๐๔๔, • ๐๐๕๕, • ๐๐๐๗๗๕,

(๔) ๓.๖๔, ๑๗.๓๒๕๕, ๒๕๐.๗๓๗๕,

๑.๐๐๐๐๑๒๕,

กำลัง ของ ศูนย์ ใน ทศ นิยม.

๑๑

บท ที่ ๔

กำลัง ของ “ ศูนย์ ” ใน ทศ นิยม.

แม้ เรา จะ เติม ศูนย์ $\bigcirc$ เข้า ข้าง ท้าย เศษ ของ ทศ นิยม
อีก ก็ มจก น้อย ก็ ที่ ค่า ของ เศษ นั้น ก็ จะ ยัง คง ที่ อยู่
ไม่ มาก ขึ้น หรือ น้อย ลง
อทาทรณ์ “ ๗๕ ”

(เศษ ๗๕ นี้ เท่า กับ $\frac{๗๕}{๑๐๐}$)

ถ้า เรา เติม ศูนย์ เข้า ข้าง ท้าย อีก หนึ่ง ศูนย์ ก็ จะ เป็น ดัง นี้
๗๕๐

ศูนย์ นี้ ไม่ ทำให้ ค่า เปลี่ยนแปลง เพราะ ว่า ตำแหน่ง
ของ เลข ๗ กับ ๕ ยัง คง เติม อยู่ จึง มี ค่า เป็น คง
เดิม อยู่ ด้วย.

สิ่งที่ เรา ได้ เติม เข้า คือ $\frac{๐}{๑๐๐๐}$ ซึ่ง ไม่ มี ราคา เลข

เพราะ ฉนั้น เรา จะ เติม ศูนย์ เข้า ข้าง ท้าย อีก ก็ ศูนย์ ๆ
ก็ได้ เรา จะ ไม่ ทำให้ ค่า ของ เศษ มาก ขึ้น เช่น

๗๕ = ๗๕๐

= ๗๕๐๐

$$= .๗๕๐๐๐$$

$$= .๗๕๐๐๐๐$$

$$= .๗๕๐๐๐๐๐$$

๖๓.๖.

แต่ เรา จะ ต้องสังเกตว่า ถ้า เรา เติม ศูนย์ เข้า ข้างหน้าเลขเศษ
(คือใน ระหว่าง ๐ กับ เลข เศษ ตัว หน้า) ค่า ของ เศษ
นั้น จะ เปลี่ยนแปลงไป.

เช่น .๗๕ ไม่ เท่า กับ .๐๗๕. เหตุ ของ การ เปลี่ยน
แปลง ทั้ง นี้ แด เห็นได้ ง่าย. คือ ที่ ใส่ ศูนย์ ข้าง หน้า ๗ นี้
เรา เลื่อน ๗ ไป เสีย จาก ตำแหน่ง ที่ หนึ่ง ไป อยู่ ตำแหน่ง
ที่ สอง. เติม เมื่อ ๗ อยู่ใน ตำแหน่ง ที่ หนึ่ง มี ค่า เป็น $\frac{๗}{๑๐}$

แต่ เมื่อ มา อยู่ใน ตำแหน่ง ที่ สอง มี ค่า เป็น $\frac{๗}{๑๐๐}$

$$\text{หรือ } .๗๕ = \frac{๗}{๑๐} + \frac{๕}{๑๐๐} = \frac{๗๕}{๑๐๐}$$

$$\text{แต่ } .๐๗๕ = \frac{๗}{๑๐๐} + \frac{๕}{๑๐๐๐} = \frac{๗๕}{๑๐๐๐}.$$

จง สังเกต. ศูนย์ ที่ อยู่ ห้าย เลข เศษ ไม่ มี กำลัง แต่ ไม่
เปลี่ยน ค่า ของ เศษ นั้น. แต่ ศูนย์ ที่ อยู่ หน้า เลข เศษ

(คือ อยู่ ถัด . มา) มี กำลัง แล เปลี่ยน ค่า ของ เศษ นั้น
คือ ทำให้ น้อย ลง ตาม ลำดับ. นักเรียน ต้อง จำ ไว้ ให้

แม่นยำ.

ตัวอย่าง. จง เปรียบ (ก) (ข) กับ (ค)

(ก) • ๒๓๖.

(ข) • ๒๓๖๐๐.

(ค) • ๐๐๒๓๖.

(ก) กับ (ข) มี ค่า เท่า กัน เพราะ ว่า สิบสอง สิบสอง

ข้าง ห้าย (ข) นั้น ไม่ มี ค่า.

แต่ (ค) มี ค่า แปร ไป เพราะ ว่า สิบสอง สิบสอง

อยู่ หน้า เลข เศษ.

$$\text{คือ } \underline{(ก)} \cdot ๒๓๖ = \frac{๒๓๖}{๑๐๐๐}$$

$$\underline{(ข)} \cdot ๒๓๖๐๐ = \frac{๒๓๖}{๑๐๐๐}$$

$$\underline{(ค)} \cdot ๐๐๒๓๖ = \frac{๒๓๖}{๑๐๐๐๐๐}$$

จงเปรียบเทียบค่าของ

<u>๑.</u>	(ก)	• ๐๐๗
	(ข)	• ๗
	(ค)	• ๗๐๐.
<u>๒.</u>	(ก)	• ๔๕
	(ข)	• ๐๐๐๕๔
	(ค)	• ๕๔๐๐๐
<u>๓.</u>	(ก)	• ๓๗๕
	(ข)	• ๓๗๕๐
	(ค)	• ๐๐๓๗๕
<u>๔.</u>	(ก)	• ๐๘
	(ข)	• ๐๐๘
	(ค)	• ๐๘๐.
<u>๕.</u>	(ก)	• ๐๗๕๐๐
	(ข)	• ๗๕๐๐
	(ค)	• ๗๕
	(ค)	• ๐๗๕
	(ข)	• ๐๐๐๗๕
	(ง)	• ๐๐๗๕๐.

บท ที่ ๕แปลง เศษ ส่วน สามัญ เปน ทศ นิยม.

ทำ อย่าง ที่ ๑. จง แปลง $\frac{๓}{๘}$ เปน ทศ นิยม.

วิธี ทำ. เอา ตัว ส่วน หาร เศษ ทั้ง นี้ ๘) ๓.๐๐๐

๓๗๕

ตอบ ๓๗๕.

ข้อ อธิบาย วิธี ทำ

(๑) ๘ หาร ๓ ไม่ ได้.

(๒) ได้ . ข้าง ท้าย ๓ ซึ่ง เปน จำนวน เต็ม
ทั้ง นี้ ๘) ๓.

(๓) ต่อ . ไป เรา จะ ได้ เศษ ส่วน สัก ก็ เศษ ตาม
ความ ต้อง การ ที่ ได้ ค่า ไม่ เปลี่ยน แปลง
(คือ ๓ = ๓.๐๐๐)

ทั้ง นี้ ๘) ๓.๐๐๐

๑๒

(๕)

ทศนิยม.

คราวนี้ เอา ๘ ทาร.

$$(ก) \quad ๓.๐ = \frac{๓๐}{๑๐}.$$

$$\text{เอา ๘ ทาร ได้ } \frac{๓}{๑๐}.$$

$$\text{เหลือ เศษ อีก } \frac{๒}{๑๐} \cdot \text{ หรือ } \frac{๒๐}{๑๐๐}.$$

$$\text{เขียน ลง } \begin{array}{r} ๘) ๓.๐๐๐ \\ \hline \cdot ๓ \\ \hline \hline \end{array}$$

(ข)

$$\frac{๒๐}{๑๐๐} \cdot \text{เอา ๘ ทาร ได้ } \frac{๗}{๑๐๐}$$

$$\text{เหลือ เศษ } \frac{๔}{๑๐๐} \cdot \text{ หรือ } \frac{๔๐}{๑๐๐๐}$$

$$\text{เขียน ลง } \begin{array}{r} ๘) ๓.๐๐๐ \\ \hline \cdot ๓๗ \\ \hline \hline \end{array}$$

$$(ก) \quad \frac{๕๐}{๑๐๐๐} \text{ เอา ๘ ทหาร ได้ } \frac{๕}{๑๐๐๐}$$

ไม่มีเศษ.

$$\begin{array}{r} \text{เขียน ลง ๘) } ๓.๐๐๐ \\ \underline{๓๗๕} \end{array}$$

$$\therefore \frac{๓}{๘} = \frac{๓}{๑๐} + \frac{๗}{๑๐๐} + \frac{๕}{๑๐๐๐} = ๐.๓๗๕.$$

จง สังเกต. จะ แล เห็น ได้ว่า ตาม ทศ อย่าง ข้าง บน นี้

วิธี นี้ ก็ เปน แต่ วิธี แบ่ง ทหาร ตาม อรรถนตา.

ไม่ แปลก ปลาย อะไร เลย แต่ นักเรียน จะ ต้อง ระวัง ใต้
จุดให้ถูก ที่ คือ ให้ ตรง ตำแหน่ง ท้าย จำนวน เต็ม.

ทศ อย่าง ที่ ๒ จง แปลง $\frac{๕}{๘}$ ให้ เปน ทศ นิยม.

$$\begin{array}{r} \text{๘) } ๕.๐๐๐ \\ \underline{๖๒๕} \end{array}$$

ตอบ ๐.๖๒๕.

ตัวอย่าง ที่ ๓. จง แปลง $\frac{๒๑}{๓๒}$ ให้ เป็น ทศนิยม

(ใน ที่ นี้ เรา จำ เป็น ต้อง ใช้ วิธี ทหาร ยาว.)

๓๒) ๒๑.๐๐๐๐๐ (. ๖๕๖๒๕.

$$\begin{array}{r}
 ๑๘ \ ๒ \\
 \hline
 ๑ \ ๘๐ \\
 ๑ \ ๖๐ \\
 \hline
 ๒๐๐ \\
 ๑๘๒ \\
 \hline
 ๘๐ \\
 ๖๔ \\
 \hline
 ๑๖๐ \\
 ๑๖๐ \\
 \hline
 \hline
 \text{ตอบ} \cdot ๖๕๖๒๕.
 \end{array}$$

แบบฝึกหัด ที่ ๕จง แปลง เศษ ส่วน ต่อไป นี้ เป็น ทศนิยม.

$$(๑) \quad \frac{๗}{๑๐}, \quad \frac{๓๙}{๑๐๐}, \quad \frac{๕๑}{๑๐๐๐}, \quad \frac{๖}{๑๐๐}$$

$$(๒) \quad \frac{๑๔}{๑๐๐๐}, \quad \frac{๓๕๖}{๑๐๐๐}, \quad \frac{๖}{๐๐๐๐๐}, \quad \frac{๗๐๔}{๑๐๐๐๐}$$

$$(๓) \quad \frac{๑}{๓}, \quad \frac{๑}{๔}, \quad \frac{๑}{๙}, \quad \frac{๑}{๕}, \quad \frac{๗}{๙}$$

$$(๔) \quad \frac{๓}{๔}, \quad \frac{๕}{๙}, \quad \frac{๓}{๕}, \quad \frac{๗}{๑๖}, \quad \frac{๕}{๓๓}$$

$$(๕) \quad \frac{๔}{๒๕}, \quad \frac{๙}{๔๑}, \quad \frac{๓๗}{๙๐}, \quad \frac{๑๑}{๒๐}, \quad \frac{๒๗}{๕๐}$$

(൨) ഒ ന ത ത ഒ
 ഭ ഭ ഭ ന ഭ

(൩) ഒ ന ന ഒ
 ഭ ഭ ഭ ഭ

(൪) ഒ ത ഒ ത
 ഭ ഭ ഭ ഭ

ชี้ให้เห็นว่าถูก

$$\cdot ๕๖ = \frac{๕}{๑๐} + \frac{๖}{๑๐๐}$$

$$\cdot ๗๗ = \frac{๗}{๑๐} + \frac{๗}{๑๐๐}$$

$$\cdot ๗๕ = \frac{๗}{๑๐} + \frac{๕}{๑๐๐}$$

$$= \frac{๒๑}{๑๐} + \frac{๑๗}{๑๐๐}$$

$$\text{แต่ } \frac{๑๗}{๑๐๐} = \frac{๑๐}{๑๐๐} + \frac{๗}{๑๐๐} = \frac{๑}{๑๐} + \frac{๗}{๑๐๐}$$

$$\text{แ้ } \frac{๒๑}{๑๐} = \frac{๒๐}{๑๐} + \frac{๑}{๑๐} = ๒ + \frac{๑}{๑๐}$$

$$\begin{aligned} \therefore \frac{๒๑}{๑๐} + \frac{๑๗}{๑๐๐} &= ๒ + \frac{๒}{๑๐} + \frac{๗}{๑๐๐} \\ &= ๒ \cdot ๒๗ \end{aligned}$$

ทศนิยม.

. ๒๓

ตัวอย่าง ที่ ๒

$$๗๕ \cdot ๖๔ + ๓๗ \cdot ๗๕ + ๑๕ \cdot ๙๙$$

$$๗๕ \cdot ๖๔$$

$$๓๗ \cdot ๗๕$$

$$๑๕ \cdot ๙๙$$

$$๑๓๐ \cdot ๓๗$$

ชี้ให้เห็น ว่า ถูก

$$\cdot ๖๔ = \frac{๖}{๑๐} + \frac{๔}{๑๐๐}$$

$$\cdot ๗๕ = \frac{๗}{๑๐} + \frac{๕}{๑๐๐}$$

$$\cdot ๙๙ = \frac{๙}{๑๐} + \frac{๙}{๑๐๐}$$

$$= \frac{๒๓}{๑๐} + \frac{๑๗}{๑๐๐}$$

၁၆

တန့် နိယမ.

$$\frac{၁၆}{၁၀၀} = \frac{၁၀}{၁၀၀} + \frac{၆}{၁၀၀} = \frac{၁}{၁၀} + \frac{၆}{၁၀၀}$$

$$\frac{၁၆၆}{၁၀} = \frac{၁၆၀}{၁၀} + \frac{၆}{၁၀} = ၁၆ + \frac{၆}{၁၀}$$

$$\therefore \frac{၁၆၆}{၁၀} + \frac{၁၆}{၁၀၀} = ၁၆ + \frac{၆}{၁၀} + \frac{၆}{၁၀၀} = ၁၆.၁၆$$

ပျာက နံနာက ၁၆, ၁၆ နံနာ ၁၆ နံနာ ၁၆ နံနာ ၁၆

ပျာက နံနာ ၁၆

- (၁) ၁၆ ပျာက နံနာ ၁၆, ၁၆, ၁၆, ၁၆
- (၂) ၁၆.၁၆, ၁၆.၁၆, ၁၆.၁၆, ၁၆.၁၆
- (၃) ၁၆.၁၆.၁၆ + ၁၆.၁၆.၁၆ + ၁၆.၁၆.၁၆ + ၁၆.၁၆.၁၆
- (၄) ၁၆.၁၆.၁၆.၁၆ + ၁၆.၁၆.၁၆.၁၆ + ၁၆.၁၆.၁၆.၁၆ + ၁၆.၁၆.၁၆.၁၆

บทที่ ๗

ลบ

ตัวอย่างที่ ๑ จาก $\cdot ๕๘$ เอา ออก เลี้ยว $\cdot ๓๗$

$\cdot ๕๘$

$\cdot ๓๗$

$\cdot ๒๑$

ชี้ให้เห็นว่า ถูก

$$\cdot ๕๘ = \frac{๕}{๑๐} + \frac{๘}{๑๐๐}$$

$$\cdot ๓๗ = \frac{๓}{๑๐} + \frac{๗}{๑๐๐}$$

$$\therefore \cdot ๕๘ - \cdot ๓๗ = \left(\frac{๕}{๑๐} - \frac{๓}{๑๐} \right) + \left(\frac{๘}{๑๐๐} - \frac{๗}{๑๐๐} \right)$$

$$\begin{aligned} \therefore \cdot ๕๘ - \cdot ๓๗ &= \frac{๒}{๑๐} + \frac{๑}{๑๐๐} \\ &= \cdot ๒๑ \end{aligned}$$

ตัวอย่าง ที่ ๒ จาก ๙.๕๓ เอา ออก เสีย ๔.๖๙

$$\begin{array}{r} ๙.๕๓ \\ ๔.๖๙ \\ \hline ๔.๘๔ \\ \hline \hline \end{array}$$

ชี้ให้เห็นว่า $๙.๕๓ = ๙ + \frac{๕}{๑๐} + \frac{๓}{๑๐๐}$

$$๔.๖๙ = ๔ + \frac{๖}{๑๐} + \frac{๙}{๑๐๐}$$

ขั้น ที่ ๑ $\frac{๓}{๑๐๐} - \frac{๙}{๑๐๐}$ (ลบไม่ได้)

$\therefore$ ต้อง ยืม $\frac{๕}{๑๐}$ มา เสีย $\frac{๑}{๑๐}$ (หรือ $\frac{๑๐}{๑๐๐}$)

บวก เข้า กับ $\frac{๓}{๑๐๐}$ เป็น $\frac{๑๓}{๑๐๐}$

คราว นี้ ลบ ได้ $\frac{๑๓}{๑๐๐} - \frac{๙}{๑๐๐} = \frac{๔}{๑๐๐}$

$$\text{ขั้นที่ ๒} \quad \frac{๕}{๑๐} \text{ เต็ม นี้ คง เหลือ แต่ } \frac{๔}{๑๐}$$

$$\frac{๔}{๑๐} - \frac{๖}{๑๐} \quad (\text{ลบไม่ได้})$$

∴ ต้อง ยืม จำนวน เต็ม ๙ มา เสีย ๑ (หรือ $\frac{๑๐}{๑๐}$)

$$\text{บวก เข้า กับ } \frac{๔}{๑๐} \text{ เป็น } \frac{๑๔}{๑๐}$$

$$\text{คราว นี้ ลบ ได้ } \frac{๑๔}{๑๐} - \frac{๖}{๑๐} = \frac{๘}{๑๐}$$

ขั้นที่ ๓ จำนวน เต็ม ๙ เต็ม นี้ คง เหลือ อยู่ แต่ ๘

$$\therefore ๘ - ๔ = ๔$$

$$\therefore \text{ผล ลบ ทั้ง หกตก เรา ได้ } ๔ \text{ กับ } \frac{๘}{๑๐} \text{ กับ } \frac{๔}{๑๐๐}$$

$$\text{หรือ } ๔.๘๔$$

ပေး ပို့က နံပါတ် ၁၁

- (၁.) ၁၁၁ . ၁၁၁ ၁၁၁ ၁၁၁ . ၁၁၁
- (၂.) " . ၁၁၁ " . ၁၁၁ -
- (၃.) " ၁၁ . ၁၁၁ " ၁ . ၁၁၁
- (၄.) " ၁၁၁ . ၁၁၁၁ " ၁၁၁ . ၁၁၁၁
- (၅.) " ၁၁၁၁ . ၁၁၁၁၁၁ " ၁၁၁၁ . ၁၁၁၁၁၁၁
- (၆.) ၁၁၁ . ၁၁၁၁၁ - ၁၁ . ၁၁၁၁၁၁
- (၇.) ၁၁၁၁ . ၁၁၁၁၁ - ၁၁၁ . ၁၁၁၁၁၁၁
- (၈.) ၁၁၁၁ - ၁၁၁ . ၁၁၁၁၁
- (၉.) ၁၁ . ၁၁၁၁ - ၁၁၁
- (၁၀.) ၁၁၁၁ . ၁၁၁ - ၁၁၁ . ၁၁၁၁

บวก แล ลบ ระคน กัน

๒๔

บท ที่ ๘

บวก แล ลบ ระคน กัน

ทำอย่าง

จง ทำ เลข นี้ ให้ สำเร็จ

๘๓ · ๐๙ - ๙๔ · ๖๕๓

+ ๗๐๔ · ๘ - ๖๓ · ๐๔๕

วิธีทำ

ที่จะ ทำ เลข ที่ ระคน กัน เช่น นี้

(๑) บวกจำนวนที่มีหมาย + อยู่ ข้าง หน้า เข้าด้วย กันหมด

(๒) บวกจำนวนที่มีหมาย - อยู่ ข้าง หน้า เข้าด้วยกันหมด

(๓) ลบ จำนวน ผล ลบ ออก จาก จำนวน ผล บวก

 จง สังเกต ถ้า จำนวนใด ไม่ มี เครื่อง หมาย

อยู่ ข้าง หน้า จำนวน นั้น เป็น จำนวน บวก เสมอ

ดังนี้

๘๓ · ๐๙

๗๐๔ · ๘

(๔)

๗๘๗ · ๘๙

၈၄.၆၆၈

၆၈.၀၆၆

(၂)

၈၆၈.၆၆၆

ကား ဤက (၂) စာလုံးက (၁)

က

၈၆၈.၆၆၆

၈၆၈.၆၆၆

(၃)

၆၈၀.၈၆၆

က

၆၈၀.၈၆၆

ပေး ပေး ပေး

(၁.)

၈၆.၀၆၆ + ၈၀၆.၀၆၈

- ၆၆.၈၀၆

(၂.)

၆၀၆.၈ - ၈၀၀၆.၀၀၆

+ ၈၆၆.၆

(၃.)

၆၀၆.၆၆ - ၆၆.၀၆၆ ;

+ ၈၈.၀၆၆

- (៤.) ២៥៣.៧ - ៧.០០៤
- ៧១.០៧២៣៣
- (៥.) ២៥៣.៧ - ៧.០០៤
+ ៧១.០៧២៣៣
- (៦.) - ៤៥.៣០៦ + ៧១.៤៥
- ១៣.០០៧
- (៧.) - ៥.៣ - ១៧.០៤ - ៧.០០៧ + ៥០
- (៨.) ២៧.០៧៤៥ + ១៧.០០៣៥ - ៥.០០៦៤
+ ០.០៤ + ០.០៧៧ - ៣៧.៧៤៦៧
- (៩.) ៣ - ០.០០០៤៧ - ០.០០៧៣៧
- ០.០១៥៦៤ + ០.០៧៧
- (១០.) - ០.០៤ + ១៥ - ០.៧៦៣ - ៣០
; + ៤០៦.៧៧ - ០.០០០៧

บท ที่ ๙บวก แล ลบ ด้วย มาตราบาท กับ สตางค์

สตางค์ เปน $\frac{๑}{๑๐๐}$ ของ บาท

∴ ๓๕ สตางค์ ก็ เปน $\frac{๓๕}{๑๐๐}$ ของ บาท

แต่ $\frac{๓๕}{๑๐๐}$ นี้ เรา เขียน ตาม วิธี ทศนิยม ดังนี้ ๓๕ แล

ใน การ ทำ บาทยี่ ต่าง ๆ เขา มัก จะ เขียน มาตรา
บาท แล สตางค์ ทาง ทศนิยม เปน พื้น

∴ ๒๕ บาท ๔๘ สตางค์

ก็ เขียน ดังนี้ ๒๕.๔๘ บาท

∴ บวก แล ลบ ของ มาตรา นี้ จึง ทำ ได้ ตามวิธี บวก แล
ลบ ทศนิยม ที่ เรียน มา แล้ว

ตัวอย่าง ที่ ๑ ๒๕ บาท ๑๔ สตางค์ + ๓๙ บาท
๙๘ สตางค์

คือ ๒๕·๑๔ บาท + ๓๙·๙๙ บาท

๒๕·๑๔

๓๙·๙๙

๒๕·๑๒ (คือ ๒๕ บาท ๑๒ สตางค์)

ตัวอย่าง ที่ ๒ ๓๙ บาท ๑๕ สตางค์ - ๑๙ บาท
๙๗ สตางค์

คือ ๓๙·๑๕ บาท - ๑๙·๙๗ บาท

๓๙·๑๕

๑๙·๙๗

บาท ๒๐·๑๘ (คือ ๒๐ บาท ๑๘ สตางค์)

ตัวอย่าง ที่ ๓ ฉัน มีเงิน อยู่ ๓๕๐ บาท กับ ๕๕ สตางค์
ซื้อรถไปสี่เกอวี่เสีย ๒๑๕ บาท ๕๕ สตางค์
ซื้อโคลนสำหรับรถเสีย ๑๒ บาท ๙๕ สตางค์
ยัง จะ เหลือ เงิน อยู่ อีก เท่าใด

๓๔

ทศนิยม.

เงินที่ใช้เสีย

๒๑๕ · ๕๕ บาท + ๑๒ · ๙๕ บาท

๒๑๕ · ๕๕

๑๒ · ๙๕∴ คงใช้สิ้น ๒๒๘ · ๕๐ บาท

แต่แรก มีเงิน อยู่ ๓๕๐ · ๕๕ บาท

ใช้เสีย ๒๒๘ · ๕๐ บาทคง เหลือ ๑๒๑ · ๙๕ บาท

(คือ ๑๒๑ บาท ๙๕ สตางค์)

แบบฝึกหัดที่ ๙(๑.) จงหาค่าของ ๙๓ สตางค์ + ๕๘ สตางค์
+ ๗๓ สตางค์

(๒.) ๒ บาท เขา ออก เสีย ๙๕ สตางค์ จะเหลืออีกเท่าใด ?

(๓.) ๓๖ · ๕๔ บาท + ๑๕ · ๓๙ บาท - ๐๑ · ๐๔ บาท

(๔.) ชายคนหนึ่งมีเงินอยู่ ๑๐๐ บาท เขาซื้อ เครื่องม้า เสีย
๗๘ · ๕๕ บาท กรวด ม้า ๒ · ๓๕ บาท

ถั้ว ๔ · ๒๕ บาท ตะกรร ทัดผม ม้า ๑๒ · ๙๐ บาท

เขา จะ ยัง เหลือ อยู่ อีก เท่าใด ?

(๕.) เสมียน คน หนึ่ง เมื่อ จะลง บัญชีเงิน ๗๐๔๘ บาท
กับ ๔ สตางค์ เขา จึง เขียน ลงใน บัญชี ดัง นี้
๗๐๔๘.๔ เขา จด ลง ถูก หรือ ผิด ? ถ้า ผิด
จะ เข้า เนื้อก็มากน้อย ?

(๖.) *ฉันได้ รับ บิล ทวง เงิน จาก สิงกะโปร์ เปน เงิน
๗๐๘.๖๔ บาท ฉัน ใช้ ไป เสีย ๖๘๐.๗๕ บาท
ฉัน จะ ยัง คง เปนหนี้ เขา อีก เท่าใด ?

(๗.) นาย ห้าง คน หนึ่ง ส่ง บิล เก็บ เงิน ไป ตาม ราย ชื่อ
ต่อไปนี้ ถ้า หาก ว่า เขา ได้ รับ เงิน จาก ทุก คน
(๑) จะ เปน เงิน เท่าใด หมด ด้วยกัน ?

นาย ตัน ๗๔๓.๖๕ บาท

นาย เหม ๓๖.๐๘ บาท

นาย พัน ๖๐๔.๗๘ บาท

นาย สีน ๑๐๔๘.๖๘ บาท

นาย ทัด ๕๐๗.๐๘ บาท

นาย วัน ๘๔.๗๕ บาท

(๒) แต่ ถ้า หาก ว่า นาย สีน ใช้ ให้ แต่ ครั้ง หนึ่ง

นาย เหม ใช้ ให้ แต่ $\frac{๑}{๓}$ ก่อน คน อื่น ๆ ใช้ ให้

เต็ม นาย ห้าง จะ ได้ เงิน เท่าใด ?

บวก แด ลบ มาตรา เหรียญ ทอง กับ เงิน

ใน ที่ ศัก ขาย ต่าง ๆ ใน กรุง เทพ ฯ นี้ บาง แห่ง
เขา มัก ต้อง ใช้ จด บัญชี ตาม มาตรา เงิน ที่ ใช้ กัน ใน เมือง
สิงคโปร์ แด เมือง ชอง กง ฯ ฯลฯ

คือ (๑) เหรียญ ทอง (ทำ ด้วย เงิน อันใหญ่
กว่า เงินบาท อีก นัย หนึ่ง เรียกว่า เหรียญก)

(๒) เงิน ($\frac{๑}{๑๐๐}$ ของ เหรียญ ทอง)

มาตรา เหรียญ ทอง นี้ ใช้ ทาง ทศ นิยม ได้ อย่าง บาท
แด สทาก์ คือ ๕๙ เหรียญ กับ ๗๕ เงิน
ที่ เขียน ได้ ดังนี้ ๕๙ . ๗๕ เหรียญ

(เพราะ ว่า ๗๕ เงิน เป็น $\frac{๗๕}{๑๐๐}$ ของ เหรียญ

หรือ . ๗๕ ของ เหรียญ)

เขา ใช้ เครื่อง หมาย นี้ $\frac{๕๙}{๗๕}$ แทน คำ ว่า เหรียญ
ทอง ๕๙ เหรียญ ทอง ที่ เขียน ดังนี้ ๕๙ .
แด ๕๙ เหรียญ ๗๕ เงิน ที่ เขียน ดังนี้ ๕๙ . ๗๕

ทศ นิยม.

๓๗

บวก แด่ สม ของ มาตรา เหรียญ ทอง ลา นี้ ก็ ทำ ทางทศนิยม

ตัวอย่าง ที่ ๑ § ๗๕·๑๘ + § ๙๙·๘๓

๗๕·๑๘

๙๙·๘๓

§ ๑๖๔·๐๑ (คือ ๑๖๔ เหรียญ ๑ เซ็นต์)

ตัวอย่าง ที่ ๒ § ๙๕·๑๗ - § ๑๘·๘๘

๙๕·๑๗

๑๘·๘๘

§ ๗๖·๒๙ (คือ ๗๖ เหรียญ ๒๙ เซ็นต์)

ตัวอย่าง ที่ ๓ สมียน คน หนึ่ง เขียน ๙๐ เหรียญ ๘ เซ็นต์

ทั้ง นี้ § ๙๐·๘ เขา เขียน ถูก หรือ ผิด ?

ถ้า ผิด จะ ผิดไปเท่าใด ?

ตอบ เขาเขียนผิด เพราะ ว่า ๙๐ เหรียญ ๘ เซ็นต์
ควร เขียน ทั้ง นี้ § ๙๐·๐๘

๓๘

ทศ นิยม.

$$(\text{๘} \text{ เซ็นต์} = \frac{๘}{๑๐๐} = .๐๘)$$

$$\$ ๙๐.๘ - \$ ๙๐.๐๘$$

$$๙๐.๘$$

$$๙๐.๐๘$$

$$\$ \quad .๗๒ \quad (\text{คือ } ๗๒ \text{ เซ็นต์})$$

∴ ที่เขาเขียน (คือ \$ ๙๐.๘) มากเกินไป ๗๒ เซ็นต์

แบบฝึกหัด ที่ ๑๐

(๑) \$ ๗๕๐.๑๕ - \$ ๙๓.๙๙ - \$ ๑๕๐.๖๖

(๒) ฉัน อยาก จะ ซื้อ หมา จาก วาภา \$ ๙.๔๕ แต่ ฉัน มี เงิน อยู่ เพียง \$ ๗.๘๐ ฉัน จะ ต้อง หา อีก เท่า ไหร่?

(๓) ซื้อ ม้า เสือ \$ ๓๕๐.๗๐ แด่ วา เสือ
\$ ๕๐๐.๗๕ มี เงิน อยู่ \$ ๑๐๐๐ จะ เหลือ เงิน เท่า ไหร่?

(๔) จง บวก จำนวน เหล่า นี้ เข้า ด้วย กัน

๙ ๗๐๕๐.๙๓, ๙ ๗๕๙.๙๕,

๙ ๕๐๕๐.๐๘, ๙ ๙๙๔.๗๘,

๙ ๖๕.๔๐, ๙ ๗๐๙๕.๙๑,

แล้ว ๙ ๓๐.๐๐

(๕) จง ทำ เลข ต่อไป นี้ ให้ สำ เร็จ

๙ ๑๐๐๐.๔๐ - ๙ ๙๐๕๓.๗๕

- ๙ ๒๔๖.๕๘ + ๙ ๗๐๐๙.๐๕

+ ๙ ๔๐๕๖.๖๐ - ๙ ๕๕๕๕๕ (๙ ๙๕)

บท ที่ ๑๑คุณ

- (๑) วิธี คุณ ทศ นิยม นี้ ที่ เปน เช่น เดียว กับ วิธี
คุณ เลข สามัญ แปลก แต่ ทศ นิยม มี เลข เศษ
 ด้วย เพราะ ฉนั้น เมื่อ คุณ เสร็จ แล้ว ผล คุณ
 จึง ต้อง มี ตัว เลข เศษ เท่า กับ เลข เศษ ของจำนวน
คุณ แด่ จำนวน ทั้ง คุณ รวม กัน
- (๒) ถ้า ตัว คุณ เปน จำนวน ๑๐ วิธี ทำ ที่ เปน แต่
 เลื่อน จุด ทศ นิยม มา ทาง ขวา มีชื่อ ตำแหน่งหนึ่ง
 ถ้า ตัว คุณ เปน จำนวน ๑๐๐ ก็ เลื่อน จุด มา
 ทาง ขวา มีชื่อ สองตำแหน่ง แล ต่อไป เปน ลำดับ
 พัน, หมื่น, แสน, ฯ ต ฯ

ตัวอย่าง ที่ ๑ $๓๕ \times ๑๐ = ๓๕๐$

ชี้ให้เห็นว่าถูก $๓๕ = \frac{๓}{๑๐} + \frac{๕}{๑๐๐}$

ทศนิยม.

๔๑

$$\begin{aligned}\therefore 35 \times 10 &= \left(\frac{3}{10} \times 10 \right) + \left(\frac{5}{100} \times 10 \right) \\ &= \frac{30}{10} + \frac{50}{100} \\ &= 3 + \frac{5}{10} \\ &= 3.5\end{aligned}$$

ตัวอย่าง ที่ ๒

$$35 \times 100 = 3500$$

ชี้ให้เห็นว่าถูก

$$35 = \frac{3}{10} + \frac{5}{100}$$

$$\begin{aligned}\therefore 35 \times 100 &= \left(\frac{3}{10} \times 100 \right) + \left(\frac{5}{100} \times 100 \right) \\ &= \frac{300}{10} + \frac{500}{100} \\ &= 30 + 5 \\ &= 35\end{aligned}$$

ตัวอย่าง ที่ ๓ ๔๖.๗ X ๘

๔๖.๗

๘

๓๗๕.๒๐

วิธี ทำ (๑) คูณ กัน อย่าง วิธี คูณ เลข สามัญ

(๒) เลข เศษ ของ จำนวน คูณ แล จำนวน ทั้ง คูณ
รวม กัน มี แต่ ตัว เดียว เท่านั้น (คือ

จำนวน ทั้ง คูณ มี ตัว หนึ่ง จำนวน คูณ
ไม่ มี เศษ) ∴ ผล คูณ ที่ ต้อง มี เลข

เศษ ตัว หนึ่ง ∴ เรา จึง ได้ จุด ที่ หน้า

เลข ๒ ของ จำนวน ผล คูณ

ทวิ อย่าง ที่ ๔

$$๔๖ \cdot ๐๕ \times ๓ \cdot ๕๙$$

$$๔๖ : ๐๕$$

$$๓ \cdot ๕๙$$

$$๔ \cdot ๑๔๔๕$$

$$๒๓ \cdot ๐๒๕$$

$$๑๓๙ \cdot ๑๕$$

$$๑๖๕ \cdot ๓๑๙๕$$

วิธี ทำ (๑) คุณ กำนั อย่าง วิธี คุณ ตามมัญ

(๒) จำนวน ทั้ง คุณ มี เลข เศษ ๒ ทวิ จำนวน
คุณ ก็ มี ๒ ทวิ

∴ ผล คุณ ต้อง มี เลข เศษ ๒ + ๒ ทวิ

คือ ๔ ทวิ ∴ เมื่อ เอา ๙ คุณ เสร็จแล้ว

จึงได้ จตุ . ที่ หน้า เลข ทวิ ที่ สี่ ที่ จะ เป็น เศษ

(๓) จง ระวังกได้ . ที่ ผล คุณ ทุก ขึ้น ให้ ตรง
เป็น แถว กับ ขึ้น ต้น . เอา ขึ้น ต้น เป็น
หลัก เสมอไป

(๔) เมื่อ รวม ผล คูณ ทุก ๆ ชิ้น เข้า ด้วย กัน เปน
ผล คูณ สำเร็จ แล้ว จงใส่ (·) ให้ ถูก ที่ คือ
ใส่ให้ ตรง เปน แถว กับ จุด ข้าง บน

จง สังเกต นัก เรียน ต้อง สังเกต ว่า ทำไม

ผล คูณ จึง ต้อง มี เลข เศษ เท่า กับ เลข เศษ
ของ จำนวน ทั้ง คูณ แล จำนวน คน รวม กัน
เปน ทัน ว่า ๔๖.๐๕×๓.๕๙ นี้ ผลคูณ
จะ ต้อง มี เลข เศษ ๔ ตัว เพราะ เหตุไร

$$๔๖.๐๕ = ๔๖ + \frac{๐}{๑๐} + \frac{๕}{๑๐๐}$$

$$๓.๕๙ = ๓ + \frac{๕}{๑๐} + \frac{๙}{๑๐๐}$$

เมื่อ คูณ $\frac{๕}{๑๐๐}$ กับ $\frac{๙}{๑๐๐}$ เข้า ด้วย กัน ผล คูณ จะ

เปน $\frac{๔๕}{๑๐๐๐๐}$ คือ จะ เปน เศษ ทศ นิยม ที่ มี ส่วน

๑๐๐๐๐ แต่ เศษ ทศ นิยม ที่ มี ส่วน เปน ๑๐๐๐๐
จะ ต้อง มี เลข เศษ ๔ ตัว ∴ ผล คูณ ของ ๔๖.๐๕
แล ๓.๕๙ จึง ต้อง มี เลข เศษ ๔ ตัว

แบบฝึกหัดที่ ๑๑

(๑.) จำนวน ๓.๙๕๕ มีค่า ๑๐, ๑๐๐, ๑๐๐๐,
๑๐๐๐๐,

(๒.) " ๕๕.๐๐๖ " ๑๐, ๑๐๐, ๑๐๐๐,

(๓.) " ๑๗.๐๕ " ๙, ๙๙, ๑๙๙, ๑๕๕,

(๔.) " ๓๖๕.๐๐๓ " ๑๕๖, ๓๕๐, ๙๐๙,

(๕.) ๖.๕๙ X ๕.๓๙

(๖.) ๑๗.๐๕ X ๕๙.๐๗

(๗.) ๑๖๕.๕๙๓ X ๙.๐๐๕

(๘.) ๗๕.๐๐๓ X ๙.๐๙๐๖

(๙.) ๑๕๖.๕ X ๕.๐๐๐๐๕

(๑๐.) ๖๕๙๓.๗๙๙๑ X ๕.๓๙๖.๓๙๙

บท ที่ ๑๒

คุณ ที่ ต้อง มี สญ เพิ่ม เลข เศษ ของ ผล.

ตัวอย่าง ที่ ๑

$$\cdot ๐๔ \times \cdot ๐๘$$

$$\cdot ๐๔$$

$$\cdot ๐๘$$

$$\cdot ๐๐๓๒$$

วิธี ทำ (๑) ทำ อย่าง คุณ สาสัญญ

(๒) ผล คุณ ต้อง มี เลข เศษ ๔ ตัว เพราะ ว่า
จำนวน ทั้ง คุณ มี ๒ ตัว แต่ จำนวน คุณ
มี ๒ ตัว หรือ รวม เป็น ๔ ตัว ด้วย กัน

(๓) $๘ \times ๔ = ๓๒$ เรา จะ ใส่ จุด ที่ หน้า
เลข ๓ ไม่ได้ เพราะ ว่า เรา ต้อง การ
เลข เศษ ถึง ๔ ตัว

$$\left\{ \begin{array}{l} \cdot 04 = \frac{4}{100} \\ \cdot 08 = \frac{8}{100} \\ \frac{4}{100} \times \frac{8}{100} = \frac{32}{10000} = \cdot 0032 \end{array} \right\}$$

(๔) เพราะ ฉะนั้น ที่ จะ ให้ มี เลข เศษ ๔ ตัว เรา
ต้อง เติม ศูนย์ เข้า ข้าง หน้า ๓๒ อีก ๒ ศูนย์
แล้ว ได้ ๓๒

ตัวอย่าง ที่ ๒ ๓ · ๕๕ × · ๐๐๘

$$\begin{array}{r} 3 \cdot 55 \\ \cdot 008 \\ \hline 2840 \\ \hline \hline \end{array}$$

ใน ที่ นี้ เรา ต้อง การ เลข เศษ สำหรับ ผลคูณ
๕ ตัว ∴ เรา ต้อง เติม ศูนย์ ข้าง หน้า ผลคูณ
ศูนย์ หนึ่ง แล้ว ได้ ๓๒

ข้อ บังคับ

ถ้า ตัว เลขใน ผล คูณ มี น้อย กว่า จำนวน
เลข เศษ ที่ ผล คูณ นั้น ต้อง มี ที่ ต้อง
เติม ศูนย์ เข้า ที่ ศูนย์ ๆ จน กว่า จะครบจำนวน
ที่ ต้อง การ แล้ว ใส่ จุด ข้าง หน้า

ตัวอย่าง ที่ ๓ $\cdot 035 \times \cdot 00046$

$\cdot 00046$

$\cdot 035$

$\cdot 00000230$

$\cdot 0000135$

$\cdot 00001610$

(๑) เลข เศษ ที่ ต้อง การ คือ ๘ ตัว

(๒) เลข ที่ได้ เป็น ผล คูณ แล้ว มี ๔ ตัว

(๓) $\therefore$ เรา เติม ศูนย์ เข้า อีก $8 - 4 = 4$ ศูนย์
ข้าง หน้า เลข ผล แล้ว ใส่ จุด

แบบฝึกหัด ที่ ๑๒

- (๑.) $\cdot ๐๔๘ \times \cdot ๐๖$
- (๒.) $\cdot ๐๗๓๕ \times \cdot ๐๐๑๔$
- (๓.) $\cdot ๐๐๗๔ \times \cdot ๐๐๓๗๒$
- (๔.) $\cdot ๓ \times \cdot ๒$
- (๕.) จงคูณ $(\cdot ๐๐๘๓ + \cdot ๘๐๐๓)$ โดย $\cdot ๐๐๐๘๓$
- (๖.) " $(\cdot ๘๐๐๓ - \cdot ๐๐๘๔)$ โดย $\cdot ๐๐๐๔๗$
- (๗.) $(\cdot ๐๐๗ - \cdot ๐๐๐๘๕) \times (\cdot ๐๔๓ - \cdot ๐๐๔๓)$
- (๘.) $(\cdot ๐๗๔ - \cdot ๐๘ + \cdot ๐๐๓) \times (\cdot ๐๐๔ - \cdot ๐๐๐๖๗)$

บท ที่ ๑๓คุณ มาตรา บาท สทงศ์

เราได้เรียน วิธี คำนวณ มาตรา บาท แล สทงศ์ ทาง
 ทศ นิยม แล้ว เช่น ๗ บาท ๘๐ สทงศ์
 ก็เขียน ดังนี้ ๗ . ๘๐ บาท

∴ เมื่อ จะ คุณ มาตรา บาท แล สทงศ์ จึง คุณ
 ได้ ตาม วิธี คุณ ทศนิยม

ตัวอย่าง ที่ ๑ หนังสือ ราคา เต็ม ละ ๓ บาท ๒๕ สทงศ์

๑๒ เต็ม จะ เป็น เงิน เท่าใด

๓ . ๒๕ บาท = ราคา หนังสือ ๑ เต็ม

๑๒

๓๗ . ๐๐ บาท = " " ๑๒ " "

ตัวอย่างที่ ๒ เสมียน คนหนึ่งได้เงินเดือน ๆ ละ ๕๔ บาท
๗๕ สตางค์ ใน ๓ ปี เขาจะได้เงินเท่าใด
๓ ปี = ๓๖ เดือน

๕๔ · ๗๕ บาท = เงิน เดือน ๑ เดือน

๓๖

๓๒๘ · ๕๐

๑๖๔๒ · ๕

๑๘๗๑ · ๐๐ บาท = " " ๓ ปี

ตัวอย่างที่ ๓ ยาก จะทราบราคา ของ ดิน ๘๐ ไร่
ละ ๓ สตางค์
๔๘๐

· ๐๓ บาท = ราคา ของ ดิน ๘๐ ไร่

๑๔ · ๔๐ บาท = " " ดิน ๘๐ ไร่

แบบฝึกหัดที่ ๑๓

- (๑.) ยาก จะ หา ราคา ของ กระดาษ ๕๖๐ แผ่น ๆ
ละ ๔ สตางค์
- (๒.) ราคา ปากกา ๑๒๗๕ ตัว ๆ ละ ๗ สตางค์
- (๓.) กุ๊ คนหนึ่งได้ ค่าจ้าง วันละ ๘๐ สตางค์ เขา
ทำ การ อยู่ ๖๕ วัน เรา ควร จะ ให้ ค่า จ้าง
เขา เท่าใด ?
- (๔.) มี ๖ โหล ราคา เต็ม ละ ๒ · ๕๕ บาท ช้อน
๓ โหล ราคา ค่นละ ๑ · ๗๕ บาท ช้อน
๔ โหล ราคา ค่น ละ ๒ · ๒๕ บาท รวม
ราคา ของ เหล่า นี้ ทั้ง หมด เปน เท่าใด ?
- (๕.) ข้าพเจ้า เสีย ค่าไฟ พัว เตือน ละ ๓๙ · ๖๕ บาท
ปี หนึ่ง จะ ต้อง เสีย เท่าใด ?
- (๖.) ก่อ ตึก หลัง หนึ่ง สิ้น วัสดุ ๒๕๕๐๐๐ แผ่น
ถ้า วัสดุ ราคา พ้น ละ ๑๑ · ๔๕ บาท จะ สิ้น
ค่า วัสดุ ที่ มาก น้อย ?

- (๗.) ฉันซื้อเข้า มา ๓ ตำ ๆ ที่หนึ่ง มี ๖๕ เกวียน
 ราคา เกวียน ละ ๗๗ · ๓๖ บาท ตำ ที่ ๒
 มี ๔๙ เกวียน ๆ ละ ๙๑ · ๔๘ บาท แล
 ตำ ที่ ๓ มี ๓๗ เกวียน ๆ ละ ๙๔ · ๗๕ บาท
 รวม ค่า เข้า ทั้ง ๓ ตำ เป็น เงิน เท่าใด ?
- (๘.) แก้ว ๑๓ แก้ว ๆ ละ ๙ · ๙๔ บาท ไต้
 ๔ ไต้ ๆ ละ ๑๒ · ๗๕ บาท ทุ้ม ๓ ทุ้ม ๆ
 ละ ๒๙ · ๖๐ บาท ตะเกียง ๘ ตะเกียง ๆ
 ละ ๑๔ · ๙๕ บาท เทียน นอน ๒ เทียน ๆ
 ละ ๕๗ · ๖๕ บาท กรอบ รูป ๒๔ กรอบ ๆ
 ละ ๕ · ๔๕ บาท จง ทำ บิล ของ ๆ เหล่านี้
- (๙.) ซื้อ มะม่วง ๑๕๙ ผล ๆ ละ ๓ สตางค์ ถ้า
 มี เงิน ไป ๕ บาท จะ เหลือ อยู่ อีก เท่าใด ?
- (๑๐.) จ้าง ช่าง เย็บ ปก หนังสือ ๓๗๖๐ เล่ม เขา
 คิด ราคา เป็น สอง ส่วน ๆ ละ ครึ่ง คือ ครึ่ง
 นั้น เขา คิด เขา เล่ม ละ ๔๒ สตางค์ ครึ่ง
 หลัง เขา คิด เขา เล่ม ละ ๕๕ สตางค์ ทั้ง นี้
 จะ เป็น ค่า จ้าง หมด ด้วย กัน เท่าใด ?

คูณ มาตรา เหรียญ กับ เซ็นต์

มาตรา นี้ ก็ ทำได้ อย่าง เดียว กับ มาตรา บาท แล สทางค์
ตัวอย่าง ที่ ๑ หนังสือ ๖ เล่ม ๆ ละ ร ๓.๒๕ แปล
 ราคา เท่าใด

ร ๓.๒๕ = ราคา หนังสือ ๑ เล่ม

๖

ร ๑๙.๕๐ = " " ๖ "

ตัวอย่าง ที่ ๒ มี เงิน อยู่ ร ๑๐๐ ซื้อ เกือก เสือ ๑๕ คู่ ๆ
 ละ ร ๕.๗๕ จะ เหลือ เงิน อยู่ อีก เท่าใด?
 ร ๕.๗๕ = ราคา ของ ๑ คู่
 ๑๕

๒๙.๗๕

๕๗.๕

ร ๔๒.๒๕

ราคา เกือก ๑๕ คู่

๙ ๑๐๐

๙ ๘๖·๒๕

๙ ๑๓·๗๕ = เงินที่เหลือ

ตัวอย่างที่ ๓ แรก ชาย วัว คิด เขา ทำไว้ใน ค่า ชาย ตัว ละ

๙ ๑๓·๗๘ ถ้าเขาขายไปได้ ๑๗๕๐ ตัว
เขาจะได้ ทำไร เท่าใด :

๙ ๑๓·๗๘ = ทำไว้ใน ๑ วัว
๑๗๕๐

๒๘๘·๐๐

๘๖·๔๖

๑๓ ๗๘

๙ ๒๔๑๑๕·๐๐ = ทำไว้ใน ๑๗๕๐ วัว

แบบฝึกหัดที่ ๑๔

(๑.) $๘\ ๑๗\ ๕\ ๐.๙๔ \times ๓๖๔ =$

(๒.) $๘\ ๑๕.๐๘ \times ๑๕๐๐ =$

(๓.) $๘\ ๗๐๔.๐๗ \times ๑๐๔๑ =$

(๔.) กระปุกหมึก ๑๐๐ ไหลวรา ศากะปุกละ ๓๓๕ เซ็นต์

(๕.) ฉันมอบเงินให้แก่แม่กองร ๑๐๐๐ สำหรับให้ ค่าจ้าง
กุดี้ ทั้ง หมด มี กุดี้ ๑๒ คน ที่ ได้ ค่า จ้าง คนละ

ร ๑๓.๗๕ แต่ มี ๑๙ คน ที่ ได้ ค่า จ้าง คนละ

ร ๑๔.๙๔ แต่ มี ๕ คน ที่ ได้ ค่า จ้าง คนละ

ร ๒๓.๖๐ เงิน ที่ มอบไว้ นั้น จะ เหลือ

หรือ ไม่ เหลือ ถ้า เหลือ จะ เหลือ เท่า ไ

(๖.) จง ลง มาณูชี้ เงิน ของ ราย ของ เหล่า นี้

บุหรี ฝรั่ง ๑๐๐๐ มวน วาภา ร้อยละ ๗.๓๕

บุหรี สีกา เวี ๒๐๐๐ " " " " ร ๔.๒๕

เหล่า จำแป ๑๐. ไหล " ไหล ละ ๗๕.๖๐

เหล่า ปอดไวน์ ๔ " " " ร ๔.๙๕

" แคล เวี ๒๔ " " " ร ๙.๕๕

- (๗.) แม่ค้า คนหนึ่ง ขายใช้ ๑๖๗ ฟอง ๆ ละ
 ๒ เซ็นต์ มะม่วง ๒๔๘ ผล ๆ ละ
 ๓ เซ็นต์ ทูเรียน ๑๗ ผล ๆ ละ
 ๔๕ เซ็นต์ มังคุด ๑๔๐ ผล ๆ ละ
 ๑ เซ็นต์

กับ กัวย ๑๕๐ ผล ราคา ๕ ผล ต่อ

๒ เซ็นต์ แม่ค้า นี้ จะ ได้ เงิน เท่า ไฉน ?

- (๘.) พ่อค้า คนหนึ่ง ซื้อ เข้า ๑๒๘๘ เกวียน ราคา
 เกวียน ละ ๘ ๔๖-๕๔ แล้ว เขา มา ขาย เสีย
 เกวียน ละ ๘ ๕๑-๔๒ เขา จะ ได้ ทำไร เท่า ไฉน ?

บทที่ ๑๕

หาร ด้วย ตัว หาร เป็นสิบ, ร้อย, พัน, ฯลฯ

(คือ ๑๐ หรือ กำลัง ของ ๑๐)

วิธี หาร ทศนิยม ที่ เป็น อย่าง ง่าย ที่ สุด ก็ คือ ที่มี ตัว หาร
 เป็น ๑๐, ๑๐๐, ๑๐๐๐, ฯลฯ ซึ่ง ทำ ได้ โดย เลื่อน จุด
 มา ทาง ซ้าย

ชี้ให้เห็นว่าถูก

$$๓๔ \cdot ๕ =$$

$$๓๔$$

$$+$$

$$\begin{array}{r} ๕ \\ \hline ๑๐ \\ ๕ \end{array}$$

$$\text{เอา } ๑๐๐๐ \text{ ทหาร} = \frac{๓๐}{๑๐๐๐} + \frac{๔}{๑๐๐๐} + \frac{๕}{๑๐๐๐๐}$$

$$= \frac{๓}{๑๐๐} + \frac{๔}{๑๐๐๐} + \frac{๕}{๑๐๐๐๐}$$

$$= ๐.๐๓๔๕$$

แบบฝึกหัดที่ ๑๕

- (๑.) จงทหาร ๖๓๔.๗ ที่ย ๑๐, ๑๐๐,
แฉ ๑๐๐๐,
- (๒.) " ๗๕.๐๔ " ๑๐, ๑๐๐, แฉ ๑๐๐๐
- (๓.) " ๕.๗ " ๑๐, ๑๐๐, " ๑๐๐๐
- (๔.) " ๐.๗๓ " ๑๐, ๑๐๐, " ๑๐๐๐
- (๕.) " ๐.๕ " ๑๐๐, ๑๐๐๐ " ๑๐๐๐๐
- (๖.) " ๕๕.๐๓ " ๑๐๐๐ แฉ ๑๐๐๐๐๐
- (๗.) " ๐.๐๐๔ " ๑๐ " ๑๐๐๐
- (๘.) " ๕๕๖.๗๗๗ " ๑๐, ๑๐๐, ๑๐๐๐,
๑๐๐๐๐, ๑๐๐๐๐๐ แฉ ๑๐๐๐๐๐๐

บทที่ ๑๒หาร ด้วย ตัว หาร จำนวนเต็ม

ที่จะ หาร ทศนิยม ด้วย จำนวนเต็ม เรา ก็ หาร ด้วย วิธี
หารสามัญ แต่ ใส่ จุด ที่ ผล หาร ให้ ตรง กับ จุด
ของ จำนวน ทั้ง หาร

ตัวอย่าง ที่ ๑ $๗๕.๖ \div ๘$

$$๘ \overline{) ๗๕.๖๐}$$

$$\underline{\underline{๙.๔๕}}$$

วิธีทำ

(๑) ๘ หาร ๗๕ ได้ ๙ เหลือเศษ ๓

(๒) $๓ = \frac{๓๐}{๑๐}$ เอาบวกเข้ากับ $\cdot ๖$ หรือ $\frac{๖}{๑๐}$

$$\text{เป็น } \frac{๓๖}{๑๐}$$

๘ หาร $\frac{๓๖}{๑๐}$ ได้ $\frac{๔}{๑๐}$ เหลือเศษ $\frac{๔}{๑๐}$

$$(๓) \quad \frac{๕}{๑๐} = \frac{๕๐}{๑๐๐}$$

$$\text{๙ ทาร} \quad \frac{๕๐}{๕๐๐} \text{ ได้ } \frac{๕}{๑๐๐}$$

$$(๔) \quad \text{เรา ได้ ผล เป็น ๙ จำนวนเต็ม กับ } \frac{๕}{๑๐}$$

$$\text{กับ } \frac{๕}{๑๐๐} \quad \text{คือ } ๙.๕๕$$

ตัวอย่าง ที่ ๒ $๒๐๗.๕๘ \div ๓๘$

$$๓๘ \overline{) ๒๐๗.๕๘} \quad (๕ \cdot ๕๒$$

$$\underline{๑๙๐}$$

$$๑๗๕$$

$$\underline{๑๕๒}$$

$$๒๒๘$$

$$\underline{๒๒๘}$$

$$\underline{\underline{๒๒๘}}$$

$$\underline{\underline{๒๒๘}}$$

วิธีทำ

(๑) $๒๐๗ \div ๓๘ = ๕$ เหลือเศษ ๑๗

(๒) เอา ๕ ซึ่งมีค่าเป็น $\frac{๕}{๑๐}$ ลงมาบวกเข้ากับ ๑๗

$$๑๗ + \frac{๕}{๑๐} = \frac{๑๗๕}{๑๐}$$

(๓) ๓๘ ทหาร $\frac{๑๗๕}{๑๐}$ ได้ $\frac{๕}{๑๐}$

$\frac{๕}{๑๐}$ นี้ไม่ใช่จำนวนเต็ม เป็นเศษของ

ส่วนสิบ คือ ๕ ∴ จึงต้องได้ ที่ข้าง

หน้า ๕ ขึ้นเสียจากจำนวนเต็ม ๕ ที่เป็น

ผลหารแต่ละครั้งก่อน

ทศนิยม.

๖๓

(๔) เมื่อใส่จุดแล้วตั้งนี้ต่อไป นั่นก็หารตามวิธี

หารสามัญ

ผลหารก็เป็นเศษส่วน

ทศนิยม

ทำอย่าง ที่ ๓

๗.๙๙ ÷ ๙๕

๙๕) ๗.๙๙ (๐.๘๕

๗ ๕๒

๔๗๐

๔๗๐

ตอบ ๐.๘๕

วิธีทำ

(๑) ๙๕ หาร ๗ ไม่ได้

(๒) ๙๕ หาร ๗๙ ก็ $\frac{๗๙}{๑๐}$

ทั้งที่ ๗๙ นี้เป็นเศษ ของ ส่วนสิบ ไป แล้ว
 เราจึงต้อง ใส่จุด . ที่ผลหาร เป็นที่ สิบ เกต
 ว่า ถึงเศษ ส่วน แล้ว

๙๔ ทหาร ๗๙ ไม่ได้

∴ ผลหาร ของ เศษ ส่วนสิบ ไม่มี เรา
 จึง ใส่ศูนย์ แทน ที่ไว้

$$(๓) \quad ๙๔ \text{ ทหาร } ๗.๙๙ \text{ คือ } \frac{๗๙๙}{๑๐๐}$$

$$\text{ได้ } \frac{๘}{๑๐๐} \text{ เหลือเศษ อีก } \frac{๔๗}{๑๐๐}$$

$$(๔) \quad \frac{๔๗}{๑๐๐} = \frac{๔๗๐}{๑๐๐๐} \text{ เอา } ๙๔ \text{ ทหาร ได้ } \frac{๕}{๑๐๐๐}$$

$$\text{รวม ผลหาร ทั้งหมด ได้ } \frac{๘}{๑๐๐} + \frac{๕}{๑๐๐๐}$$

หรือ ๐.๐๘๕

(บางทีวิธีหารชนิดนี้ยืดยาวนัก หาร ไม่

ใคร่จะลงตัวได้ ถ้าเป็นอย่างนั้น เราก็

หาร แต่เพียง ให้ได้เศษ สัก ตำแหน่ง หรือ

ห้า ตำแหน่ง เท่านั้น เป็นพอ ที่เหลือนี้มี

ค่าน้อยเต็มที่ จนถึงกับทิ้งเสียก็ได้

เช่น เศษ ทศ นิยม ตำแหน่ง ห้า เป็นต้น มี

ส่วน ถึง ห้าตำแหน่งที่ หก มีส่วน ถึง

แสน เป็นขึ้น ย่อย น้อยเต็มที่)

ตัวอย่าง

๗ ๖ ๔ ๙ . ๐ ๕ ๓ ๔ ÷ ๒ ๙

จงหารให้ ได้ ผลถูกต้องถึงตำแหน่งที่ห้าของเศษ

๒๗) ๗๖๔๗.๐๕๓๔ (๒๖๓.๗๖๐๔๖)

๕๗

๑๕๔

๑๗๔

๑๐๗

๗๗

๒๒๐

๒๐๓

๑๗๕

๑๗๔

๑๓๔

๑๑๖

๑๗๐

๑๗๔

๖

=====

๗๖๖ ๒๖๓.๗๖๐๔๖

เศษเพียง ๗
ตำแหน่ง

ตัวอย่างที่ ๒ ๓.๗๔๕ : ๗๗

จงหารให้ ได้ ถึง ถูก ต้อง เพียง ๕ ตำแหน่ง ของ เศษ

๗๗) ๓.๗๔๕ (. ๐๔๘๖

๓ ๐๘

๖๖๕

๖๑๖

๕๙๐

๕๖๒

๓๘

ตอบ . ๐๔๘๖

แบบฝึกหัดที่ ๑๖

๑. จงหาร ๗๙.๒ ด้วย ๖, ๙, ๕, และ ๘
๒. ,, ,, ๖๖.๗๐๔ ด้วย ๑๑, ๘, และ ๕
๓. จงหา ๘๓หาร ๗๖๔๙.๐๕๓๔
ให้ ได้ ถึง ถูก ต้อง เพียง ๕ ตำแหน่ง ของ เศษ
๔. จงหา ๑๕๒หาร ๙๖๔.๓๙๒๗๕
ให้ ได้ ถึง ถูก ต้อง เพียง ๕ ตำแหน่ง ของ เศษ

๕. จงหาร ๙๔.๐๗๕ ด้วย ๔๖๓ ,
 ๕๑๘ , ๖๒๙ , ๗๓๗ , แล ๙๒๘
 ให้ได้ลักถูก ต้อง ถึง ตำแหน่ง หก ของ เศษ
๖. จงหาร ๖๘๒๗.๓๐๘๐ ด้วย ๑๘๒๖ ,
 ๒๓๐๔ , ๓๐๗๖ , ๔๑๓๘ , แล ๕๖๘๙
 ให้ได้ลักถูก ต้อง ถึง ตำแหน่ง ที่สี่ ของ เศษ
๗. จงหาร $.๐๐๔๓๘$ ด้วย ๑๗ , ๒๙ , ๑๒๑ , แล
 ๒๕๖ ให้ได้ลักถูก เพียง หก ตำแหน่ง ของ เศษ
๘. จงหาร $.๘$ ด้วย ๑๓ , ๓๙ , ๔๘ , ๑๒๓ ,
 ๗๒๘ , แล ๑๔๕๖ ให้ได้ลักถูก เพียง เจ็ด
 ตำแหน่ง ของ เศษ

บทที่ ๑๗

หารทศนิยมต่อทศนิยม

ตัวอย่างที่ ๑

ชั้นที่ ๑

จงหาร ๗.๒๙ ด้วย $.๘$

คูณตัวหาร $.๘$ ด้วย ๑๐ เพื่อจะ

กระทำให้เป็นจำนวนเต็มเสีย

$$\text{คือ } .๘ \times ๑๐ = \underline{\underline{๘}}$$

ขั้น ที่ ๒

คูณ ตัว ทั้ง หาร ด้วย จำนวน เดียว กัน

คือ ๑๐ เพื่อ มิให้ ขาด ทน

(คือ ทวี ชั้น ทั้ง สอง จำนวน ให้ เท่า ส่วน กัน)

ดังนั้น $๗ \cdot ๒๙ \times ๑๐ = \underline{๗๒ \cdot ๙}$

ขั้น ที่ ๓

หาร $๗๒ \cdot ๙$ ด้วย ๙ดังนั้น $\underline{๙) ๗๒ \cdot ๙}$ ๘ · ๑ตอบ ๘ · ๑จง สังเกต ว่า ๘ · ๑ นี้ เป็น ผล หาร ของ $๗ \cdot ๒๙ \div ๙$ ด้วย จริง จะ ชี้ เหตุ ให้ เห็น ดังนี้

คือ เรา คูณ ตัว หาร แล ตัว ทั้ง หาร ด้วย จำนวน เดียว กัน

(คือ ๑๐) $\therefore$ ผล หาร ก็ ไม่ เปลี่ยน แปลง ไป คง เป็น

เดิม อยู่ ประจักษ์ ไม่ ได้ คูณ ตัว หาร แล ตัว ทั้ง หาร เลย

ความจริง อัน นี้ จะ ชี้ กุศุทธาหรณ์ ที่ ง่าย ๆ มา ให้ นักเรียน
เห็น แจ่ม แจ้ง

$$๑๘ \div ๙ = ๒$$

ถ้า หาก เรา จะ คุณ ทัว หาร แด ทัว ทั้ง หาร ทัว

จำนวน เดียว กัน ไม่ว่า จำนวนใด ๆ ก็ได้เป็น กัน ว่า

จำนวน ๑๐๐ ก็ จะ ได้ผล เป็น

$$(๑๘ \times ๑๐๐) \div (๙ \times ๑๐๐)$$

$$= ๑๘๐๐ \div ๙๐๐ = ๒$$

เหมือน กับ เมื่อ ยัง ไม่ ได้ ทัว หาร แด ทัว ทั้ง หาร ขึ้น

เป็น ส่วน เท่า กัน เลย

ตัวอย่าง ที่ ๒ จง หาร $\cdot ๙๖$ ทัว $\cdot ๑๕$

ขั้น ที่ ๑ $\cdot ๑๕$ นี้ จะ ต้อง คุณ ให้เป็น จำนวน เต็ม

เสีย ทั้ง หมก คือ ต้อง เอา ๑๐๐ คุณ

$$\text{ทั้งนี้} \cdot ๑๕ \times ๑๐๐ = \underline{๑๕}$$

ขั้น ที่ ๒ เรา เอา ๑๐๐ คุณ $\cdot ๑๕$

$\therefore$ เรา ต้อง เอา ๑๐๐ คุณ $\cdot ๙๖$

$$\text{ทั้งนี้} \cdot ๙๖ \times ๑๐๐ = \underline{๙๖}$$

ขั้น ที่ ๓ เอา ๑๕ หาร ๙๖

$$๑๕) ๙๖.๐(๒.๔$$

$$\underline{๙๐}$$

$$๖๐$$

$$\underline{\underline{๖๐}}$$

$$\text{ตอบ } ๒.๔$$

$$\text{จง สังเกต } ๙๖ \div ๑๕ = ๒.๔$$

$$\therefore ๙๖ \div ๑๕ = ๒.๔$$

ตัวอย่างที่ ๓ จงหาร ๔๑๐๘๗๕ ด้วย ๔.๗๕

ขั้นที่ ๑ เขา ๑๐๐ ศูนย์ ๔.๗๕ ให้เป็นจำนวนเต็ม

$$\text{ทั้งนี้ } ๔.๗๕ \times ๑๐๐ = \underline{๔๗๕}$$

ขั้นที่ ๒ เขา ๑๐๐ ศูนย์ ๔๑๐๘๗๕ ได้

$$\text{ทั้งนี้ } ๔๑๐๘๗๕ \times ๑๐๐$$

$$= \underline{๔๑๐๘๗๕}$$

ขั้นที่ ๓ เขา ๔๗๕ หาร ๔๑๐๘๗๕

$$๔๗๕) ๔๑๐๗๕ (๐๐๘๖๕$$

$$\underline{๓๘ ๐๐}$$

$$๓ ๐๘๗$$

$$\underline{๒ ๘๕๐}$$

$$๒๓๗๕$$

$$\underline{\underline{๒๓๗๕}}$$

$$\underline{\text{ตอบ}} \cdot ๐๐๘๖๕$$

$$\therefore ๔๑๐๗๕ \div ๔๗๕ = ๐๐๘๖๕$$

กฎ สำหรับ วิธี หาร ทศ นิยม ต่อ ทศ นิยม

(๑) คุณ ตัว หาร ด้วย ๑๐ หรือ กำลัง ของ ๑๐

(คือ ร้อย พัน หมื่น แสน ฯ ฯลฯ)

ที่จะ กระทำตัวหานั้นให้เป็นจำนวนเต็มทั้งหมดได้

(๒) คุณ ตัว ตั้ง หาร ด้วย จำนวน ที่ เอา มา คุณ ตัว หาร

(๓) เอา ตัว หาร แล ตัว ตั้ง หาร ที่ ได้ ใหม่ หาร กัน

ตาม วิธี หาร ที่มี ตัว หาร เป็น จำนวน เต็ม

แบบ ผูก หัก ที่ ๑๗

ที่จะ ทำ แบบ ผูก หัก ต่อไป นี้ จง หา เลข ลง ให้ ได้
ถูก ต้อง แต่ เพียง ทำ ตำแหน่ง ของ เลข ทศ นิยม

๑. จง ทาร ๗๒ · ๕๓๗๒ ท้าย ๙ · ๓,
๙ · ๒, ๑๐ · ๙, ๔ · ๙๔,
๒. จง ทาร ๓ · ๗๒๙๖ ท้าย ๙๒ · ๗,
๙ · ๙๖, ๑๒๖ · ๔, ๑๕ · ๙๓๗,
๓. จง ทาร · ๔๙๐๗๒ ท้าย · ๓๖,
๓ · ๗๒, ๗๒ · ๓๙,
๔. จง ทาร · ๐๙๔๓๖ ท้าย ๕ · ๙๔,
๖๒ · ๙๓, ๙ · ๐๔๖
๕. จง ทาร ๒๕ · ๙๖๕๑๒ ท้าย ๒ · ๗๙
๖. จง ทาร ๒ · ๕๙๖๕๑๒ ท้าย ๒๗ · ๙
๗. จง ทาร ๒๕๙๖ · ๕๑๒ ท้าย · ๒๗๙
๘. จง ทาร · ๐๐๐๓๒๔ ท้าย · ๐๑๙,
· ๐๐๐๐๐๑๙, ๑๙๐๐
๙. จง ทาร ๕๒๑ · ๑๙๓๙๔ ท้าย ๗ · ๐๙๖
๑๐. จง ทาร · ๑๓๑๓๓ ท้าย · ๐๒๓, ๒๓๐,

บท ที่ ๑๘

หาร มาตรา บาท สี่ทางค์

ตัวอย่าง ที่ ๑ ถ้า หนังสือ ๑๐๐ โทล เป็น ราคา ๙๖ บาท
เต็มหนึ่ง จะ เป็น ราคา เท่า ไท ?

๑๐๐ โทล = ๑๒๐๐ เต็ม

๑๒๐๐ เต็ม = ๙๖ บาท

๑ เต็ม = ๙๖ ÷ ๑๒๐๐ บาท

๑๒๐๐) ๙๖.๐๐ (๐.๐๘

๙๖ ๐๐

ตอบ เต็มหนึ่ง เป็น ราคา ๐.๐๘ บาท, หรือ ๘ สี่ทางค์

ตัวอย่าง ที่ ๒ ถ้า หนังสือ ๑๒๕๐ บาท ซื้อหนังสือ

เต็มละ ๑ บาท ๕๕ สี่ทางค์

ฉันจะ ได้ หนังสือ กี่เล่ม ?

๑๒,๕๐ ÷ ๑.๕๕

๑.๕๕) ๑๒,๕๐๐๐ (๘๐๐

๑๒,๕๐

ตอบ ได้ หนังสือ ๘๐๐ เล่ม

ตัวอย่างที่ ๓

เขียน ๑๒๔ ผลเป็นราคา ๗๓ บาท

๑๒๔ ทางก็ จะเป็นผลเท่าใด ?

๗๓ · ๑๒ = ๑๒๔

๑๒๔) ๗๓ · ๑๒ (๕๙

๖๒ ๐

๑๑ ๑๒

๑๑ ๑๒

ตอบ ผล ๕๙ บาท หรือ ๕๙ ทางก็

แบบฝึกหัด ที่ ๑๘

๑. จงหา ๑๐๗๒ · ๗๒ บาท ด้วย ๘ แล ๑๑
๒. จงหา ๑๙๘ · ๑๒ บาท ด้วย ๑๓, ๒๖, แล ๓๙
๓. ๕ · ๑๕ บาท มีอยู่ใน ๕๕ · ๖๕ บาท กี่หน ?
๔. ๓ · ๐๙ บาท มีอยู่ใน ๑๐๘ · ๑๕ บาท กี่หน ?
๕. ถ้า โคม ๑๐๐ โคม เป็นราคา ๑๓๕๕ บาท
โคมเดียวจะเป็นราคาเท่าใด ?
๖. ถ้า แก้ว ๕๕ แก้ว เป็นราคา ๕๑๑ · ๗๕ บาท
แก้วเดียวจะเป็นราคาเท่าใด ?

๗๒

ทศ นิยม.

๗. แม่ กอง ให้เงิน ๗๑๙·๑๐ บาท แก่ ลูกจ้าง
 ๓๖ คน ใน ลูกจ้าง เหล่านี้ ครั้ง หนึ่ง
 ได้รับ ค่าจ้าง คนละ ๑๙·๕๐ บาท
 อีก ครั้ง หนึ่ง ก็ ได้ คน ละ เท่า ๆ กัน แต่ จะ ได้ คน
 ละ เท่า ไ
๘. พ่อ คำ จัว ชื่อ จัว ๕๗ ทัว เปน เงิน ๒๐๘๐ บาท
 แด เขา ชาย จัว เหล่า นี้ เปน เงิน ๒๘๘๒·๕๖ บาท
 เขา จะ ได้ ทำ ไร ทัว ละ เท่า ไ

บทที่ ๑๙

หาร มาตรา เหวี่ยง แด เข็น

ทัว อย่าง ที่ ๑ จง แยก เงิน ๘ ๙๖·๙๖ ให้ แก่ คน
 ๑๒ คน

$$\begin{array}{r} ๙๖ \cdot ๙๖ : ๑๒ \\ ๑๒) ๙๖ \cdot ๙๖ \\ \hline ๘ \cdot ๐๘ \end{array}$$

ตอบ

ได้ คน ละ ๘ ๘·๐๘

ทัว อย่าง ที่ ๒

หมวด ๕๗ ใบ ราคา ๘ ๘๐๒·๕๖

ใบเดี่ยว รากา เท่า ไ้

$$๘๐๒ \cdot ๕๖ \div ๕๗$$

$$๕๗) ๘๐๒ \cdot ๕๖ (๑๔ \cdot ๐๘$$

$$\underline{๕๗}$$

$$๒๓๒$$

$$\underline{๒๒๘}$$

$$๔๕๖$$

$$\underline{\underline{๔๕๖}}$$

ตอบ ใบเดี่ยว รากา ๘ ๑๔.๐๘

ตัวอย่างที่ ๓ ทหาร รากา ใบละ ๘ ๑๔.๐๘ ถ้าจะซื้อ

สัก ๘ ๘๐๒.๕๖ จะได้กี่ใบ ?

$$๘๐๒ \cdot ๕๖ \div ๑๔ \cdot ๐๘$$

$$๘๐๒๕๖ \div ๑๔๐๘$$

$$๑๔๐๘) ๘๐๒๕๖ (๕๗$$

$$\underline{๗๐๔๐}$$

$$๘๘๕๖$$

$$\underline{\underline{๘๘๕๖}}$$

ตอบ ได้ ๕๗ ใบ

แบบฝึกหัด ที่ ๑๙

๑. จง ทาร ร ๑๙ ๙ · ๑๒ ด้วย ๑๓, ๒๖, แด ๓๙
๒. จง ทาร ร ๑๓ ๑ · ๙ ๔ ด้วย ๙ ๒ ๔ แด ๑๖ ๔ ๙
๓. ร ๔ · ๑ ๕ มี อยู่ ใน ร ๔ ๕ · ๖ ๕ ก็ ทน ?
๔. ร ๖ · ๑ ๙ มี อยู่ ใน ร ๒ ๑ ๖ · ๓ ๐ ก็ ทน ?
๕. ถ้า ไคม ยี่ บูน ๑๐๐๐ ไคม รากา ร ๙๐ ไคม เตี่ยว
รากา เท่า ไ้ ?
๖. ถ้า เหล้า บวัน ดี ๒ ไ้ด รากา ร ๖ ๔ · ๙๐ ขวด เตี่ยว
รากา เท่า ไ้ ?
๗. มะม่วง ๑๓ ผล รากา ๗ ๙ ขึ้นที่ ผล เตี่ยว
รากา เท่า ไ้ ?
๘. จง แบ่ง เงิน ร ๔ ๕ ๑ · ๗ ๕ ให้ แก่ คน ๓ คน
ให้ คน ที่ ๒ ได้ ๓ เท่า ของ คน ที่ ๑ แด ให้ คน ที่ ๓
ได้ ๓ เท่า ของ คน ที่ ๒
๙. พ่อค้า ซื้อ มะ ๕ ๗ มะ เปน เงิน ร ๖ ๒ ๔ ๐
แล้ว ขาย ไป เปน เงิน ร ๙ ๖ ๔ ๗ · ๖ ๙ ทั้ง นี้
เขา จะ ได้ กำไร เท่า ไ้ ?

- ๑๐ คำ ระวัง เว้น บัญทุก เข้า ๓ ๐ ๕ ๙ เกวียน เปน เงิน
 ๘ ๑๓ ๗ ๑. ๖๐ ทั้งนี้ เกวียน หนึ่ง จะ ต้อง
 เสีย คำ ระวัง เท่า ไ้ :

บท ที่ ๒๐๐

ทำ อัฐ เปน สทวงค์ ๆ เปน อัฐ

บาท ๑ = ๑๐๐ สทวงค์

บาท ๑ = ๖๔ อัฐ

∴ ๑๐๐ สทวงค์ = ๖๔ อัฐ

ทำ สทวงค์ เปน อัฐ

กฎ ที่ จะ ทำ สทวงค์ ให้ เปน อัฐ จง เอา ๖๔ คูณ

แล้ว เอา ๑๐๐ ทหาร

ตัวอย่าง ที่ ๑ ๕๖ สทวงค์ เปน กี่ อัฐ ?

(๑) ๕๖ × ๖๔

๖๔

๒๒๔

๓๓๖

๓๕๘๔

$$(๒) \quad ๓๕๘๔ \div ๑๐๐ = ๓๕.๘๔$$

(เมื่อเอา ๑๐๐หาร เรา ก็ได้ จตทศนิยม
ข้างหน้าเลขตัวที่ ๒ ทั้งแต่ขวา มือมา)

$$\therefore ๕๖ สททางค์ = ๓๕ อัฐ กับ ๘๔ เบี้ย$$

$$(\text{เพราะว่า } ๘๔ = \frac{๘๔}{๑๐๐} \text{ ของอัฐ } \text{ แลเบี้ยหนึ่ง})$$

$$\text{แปล } \frac{๑}{๑๐๐} \text{ ของอัฐ } \therefore ๘๔ = ๘๔ \text{ เบี้ย })$$

ตัวอย่างที่ ๒

๓๗ สททางค์ แปล กี่อัฐ ?

๓๗

๖๔

๑๔๘

๒๒๒

$$\underline{\underline{๒๓๖๘}} \div ๑๐๐ = ๒๓.๖๘$$

ตอบ ๒๓ อัฐ กับ ๖๘ เบี้ย

นัก เรียน ควร เรียน ผล ท่อไปนี้ ให้ขึ้นใจ แล จำให้ไว้

ปาก เป่า เพื่อ ถึง เวลา ท้อง การ จะได้ ไม่ ท้อง คึก

(๗๕ บาท) ๗๕ สตางค์ = ๔๘ อัฐ หรือ ๓ สตึง

(๕๐ บาท) ๕๐ สตางค์ = ๓๒ อัฐ หรือ ๒ สตึง

(๒๕ บาท) ๒๕ สตางค์ = ๑๖ อัฐ หรือ ๑ สตึง

(๑๒๕ บาท) $๑๒\frac{๑}{๒}$ สตางค์ = ๘ อัฐ หรือ ๑ เฟื้อง

แบบ ผูก หัก ที่ ๒๐ (ก)

จง ทำ บาท สตางค์ ท่อไปนี้ ให้เป็น บาท อัฐ

(๑) ๑๕, ๓๗, ๙๔, ๖๒, ๘๑,
แล ๕๔ สตางค์

(๒) ๓๕๕ บาท, ๔๑๘ บาท, ๙๔๓ บาท,
แล ๖๗๕ บาท

(๓) ๕๙๓ บาท, ๗๙๔ บาท, ๖๕๙ บาท,
แล ๘๗๓ บาท

ทำ อัฐิ เป็น สทังก์

กฎ

ที่จะ ทำ อัฐิ ให้เป็น สทังก์ จงเอา ๑๐๐ คูณ
แล้ว เอา ๖๔ ทหาร

ตัวอย่าง ที่ ๑ ๕๕ อัฐิ เป็น กี่ สทังก์ ?

$$๕๕ \times ๑๐๐ \div ๖๔ = ๕๕๐๐ \div ๖๔$$

$$๖๔) ๕๕๐๐ (๘๕$$

๕๑๒

๓๘๐

๓๒๐

๖๐

ตอบ ๘๕ สทังก์ (คือ ๘๕ บาท)

~~เพราะ~~ จงสังเกต เราไม่ จำ เป็น ที่จะ ทหาร ให้ ได้ สับ มาก
กว่า ๒ ตัว เพราะว่า ท่อไป นั้น ก็ เป็น เศษ ของ สทังก์
ซึ่ง ไม่ มี ที่ ใช้

ตัวอย่าง ที่ ๒ ๔๘ อัฐิ เป็น กี่ สทังก์ ?

$$๔๘ \times ๑๐๐ \div ๖๔ = ๔๘๐๐ \div ๖๔$$

๖๔) ๔๘๐๐ (๗๕

๔๔๘

๓๒๐

๓๒๐ตอบ ๗๕ สตางค์ (คือ ๗๕ บาท)แบบ ผูก หัก ที่ ๒๐ (๑)จง ทำ บาท แด่ ยี่สิบ ต่อ ไป นี้ ให้ เป็น บาท สตางค์

- ๑ ๔๗, ๓๒, ๑๕, ๑๖, แด่ ๘ ยี่สิบ
 ๒ ๒๔, ๖๔, ๑๘, ๔๕, ๕๔, แด่ ๖๒ ยี่สิบ
 ๓ ๓ บาท ๑๔ ยี่สิบ, ๘ บาท ๕๔ ยี่สิบ, ๑๘ บาท ๓๖ ยี่สิบ,

บท ที่ ๒๑ทำ เหรียญ แด่ เงิน ที่ ให้ เป็น บาท สตางค์

๑๐๐ บาท = ร ๖๐

∴ ๑๐ บาท = ร ๖

∴ ๑ บาท = ร ๖๐ (คือ ๖๐ เซ็นต์)

๑๐ บาท = ร ๖ แต่ ร ๖ = ๑๐ บาท เสมอ
 ∴ เราตั้งกฎสำหรับ ทำ เหรียญ เป็น บาท ๆ เป็น
 เหรียญ ได้ดังนี้

กฎ ที่ จะ ทำ เหรียญ ให้เป็น บาท
 จงเอา ๑๐ คูณ แล้วเอา ๖ ทหาร

ตัวอย่างที่ ๑ ร ๔๘ เป็นกี่ บาท ?

$$(๑) \quad (เอา ๑๐ คูณ) \quad ๔๘ \times ๑๐ = ๔๘๐$$

$$(๒) \quad (เอา ๖ ทหาร) \quad ๔๘๐ \div ๖ = ๘๐$$

$$\text{ตอบ } \underline{ร ๔๘ = ๘๐ \text{ บาท}}$$

ตัวอย่างที่ ๒ ร ๔๘.๓๖ เป็นกี่ บาท ?

$$(๑) \quad ๔๘.๓๖ \times ๑๐ = ๔๘๓.๖$$

$$(๒) \quad ๔๘๓.๖ \div ๖ = ๘๐.๖๐$$

$$\text{ตอบ } \underline{ร ๔๘.๓๖ = ๘๐.๖๐ \text{ บาท}}$$

ตัวอย่างที่ ๓ ร ๔๐๐.๔๐ เป็นกี่ บาท ?

$$๔๐๐.๔๐ \times ๑๐ \div ๖ = ๔๐๐๔.๐๐ \div ๖$$

๒) ๔๐๐๔.๐๐

๖๖๗.๓๓~~~~~

ตอบ ๖๖๗.๓๓ บาท

 จงสังเกต ถ้าหาร ไม่ ลง ตัว จงหาร แต่ เพียง
ของ ตำแหน่ง ของ เศษ ทศ นิยม ที่ เป็น พอ

แบบฝึกหัด ที่ ๒๑

(๑) จง ทำ เหยี่ยญ ต่อ ไป นี้ ให้ เป็น บาท

(ก) ๕ ๕๔, ๕ ๙๖, ๕ ๑๒๖, ๕ ๓๐๓๐,

(ข) ๕ ๕๐๔, ๕ ๗๖๔๐๔, ๕ ๙๙๙๐,

๕ ๙๐๙๐๙๐

(๒) จง ทำ เหยี่ยญ ขึ้น ต่อ ไป นี้ ให้ เป็น บาท สททางค์

(ก) ๕ ๓๕.๔๐, ๕ ๗๒.๖๖, ๕ ๕๐๔.๓๐

(ข) ๕ ๙๙๐.๐๔, ๕ ๗๖๐๔.๙๒,

๕ ๙๐๕๙๓.๙๙

(ก) ๕ ๕๗๓.๕๗, ๕ ๙๔๐๖.๒๙,

๕ ๓๐๙๖๔.๓๓

(๓) พ่อค้า คนหนึ่ง เป็นหนี้ เขา อยู่เป็น จำนวน เงิน
เหรียญ ทั้ง ก่อไป ข้าง ต่าง แต่ เขา จะ ใช้เป็น เงิน
บาท เท่าใด จึง จะ หหมด หนี้ ?

* ๗๐๔.๑๘, ๘๘๕๖.๗๕,

* ๓๐๔๐.๕๐, ๘๕๙๔๖.๗๘

* ๔๐๔.๑๕

บท ที่ ๒๒

ทำ บาท สี่ทางค์ ให้เป็น เหรียญ เซ็นต์

กฎ ที่ จะ ทำ บาท ให้เป็น เหรียญ จง เอา ๖ คูณ

แล้ว จง เอา ๑๐ หาร

ตัวอย่าง ที่ ๑ ๙๐ บาท เป็น กี่ เหรียญ ?

(๑) (เอา ๖ คูณ) $๙๐ \times ๖ = ๕๔๐$

(๒) (เอา ๑๐ หาร) $๕๔๐ \div ๑๐ = ๕๔$

ตอบ ๙๐ บาท = ๕๔

ตัวอย่าง ที่ ๒ ๙๐ บาท ๖๐ สี่ทางค์ เป็น กี่ เหรียญ?

$$(๑) ๘๐ \cdot ๖๐ \times ๖ = ๔๘๓ \cdot ๖๐$$

$$(๒) ๔๘๓ \cdot ๖๐ \div ๑๐ = ๔๘ \cdot ๓๖$$

$$\text{ตอบ } ๘๐ \cdot ๖๐ \text{ บาท} = \underline{\underline{* ๔๘ \cdot ๓๖}}$$

ตัวอย่างที่ ๓ ๖๖๗ · ๓๓ บาท เป็นกี่เหรียญ ?

$$๖๖๗ \cdot ๓๓ \times ๖ \div ๑๐$$

$$= ๔๐๐๓ \cdot ๙๙ \div ๑๐$$

$$๔๐๐๓ \cdot ๙๙ \div ๑๐ = ๔๐๐ \cdot ๓๙๙$$

$$\text{ตอบ } \underline{\underline{* ๔๐๐ \cdot ๓๙}}$$

เลข ๙ นี้ ขำ ออก เสีย ก็ได้ เพราะ มี ราคา ต่ำ

กว่า เขื่อนที่ คือ $\frac{๙}{๑๐๐๐}$ ของ เหรียญ

แบบฝึกหัด ที่ ๒๒

(๑) จง ทำ บาท ต่อไปนี้ ให้เป็น เหรียญ

(ก) ๙๕ บาท, ๑๖๕ บาท, ๑๕๕ บาท, ๓๕๕ บาท

(ข) ๕๖๗๕ บาท, ๙๓๙๒๕ บาท, ๗๕๙๐๗๐ บาท

(๒) จง ทำ บาท ๘ ทางค์ ต่อไป นี้ ให้เป็น เหรียญ เซ็นต์

(ก) ๓๕ · ๕๐ บาท, ๕๙ · ๗๕ บาท,

๑๕๙๖ · ๘๕ บาท

(ข) ๗๕๔ · ๘๕ บาท, ๘๕๙๒ · ๗๕ บาท,

๕๙๓๔๖ · ๕๕ บาท

(ค) ๕๙๓ · ๗๓ บาท, ๕๐๙๔ · ๘๗ บาท,

๕๐๙๗๖๔ · ๕๖ บาท

(๓) พ่อค้า คน หนึ่ง ได้ รับ เงิน จำนวน เหล่า นี้

๕๐๙ · ๖๓ บาท, ๔๐๘๓ · ๕๕ บาท,

๕๙๖๔ · ๗๔ บาท, ๘๐๓๖ · ๘๔ บาท,

กับ ๕๐๗๓๔ · ๖๘ บาท

เขา เอา ไป แลก เป็น เหรียญ แด เซ็นต์

เขา จะ

ได้ เท่า ไ้ ?

บท ที่ ๒๓

ทำ บาท อั้ง เป็น เหรียญ เขื่อนกั ๆ เป็น บาท อั้ง

ตัวอย่างที่ ๑ ๕๙ บาท ๓๔ อั้ง จะ เป็น กี่ เหรียญ ?

: (๑) ทำ ๓๔ อั้ง ให้ เป็น สตางค์

$$๓๔ \times ๑๐๐ \div ๒๔ = ๓๔๐๐ \div ๒๔$$

$$๒๔) ๓๔๐๐ (๕๓$$

$$\underline{๓๒๐}$$

$$๒๐๐$$

$$\underline{๑๘๒}$$

$$\underline{๘}$$

$$\underline{๓๔ อั้ง = ๕๓ สตางค์}$$

(๒) ๕๙ บาท ๓๔ อั้ง = ๕๙ · ๕๓ บาท
ทำให้ เป็น เหรียญ

$$๕๙ \cdot ๕๓ \times ๒ \div ๑๐ = ๓๕๗ \cdot ๑๘ \div ๑๐$$

$$๓๕๗ \cdot ๑๘ \div ๑๐ = ๓๕ \cdot ๗๑ | ๘$$

$$\underline{\text{ตอบ } ๓๕ \cdot ๗๑}$$

ตัวอย่างที่ ๒ ๘ ๕๕.๖๒ เป็นกี่บาท กี่สตางค์ ?

(๑) ทำ ๘ ๕๕.๖๒ ให้เป็นบาทสตางค์ก่อน

$$๕๕.๖๒ \times ๑๐ \div ๑๐ = ๕๕๖.๒ \div ๑๐$$

$$๖) \underline{๕๕๖.๒}$$

$$\underline{\underline{๙๒.๗๐}}$$

$$\underline{๘ ๕๕.๖๒ = ๙๒.๗๐ \text{ บาท}}$$

(๒) ทำ ๗๐ สตางค์ ให้เป็นสตางค์

$$๗๐ \times ๑๐ \div ๑๐๐ = ๗๐๐ \div ๑๐๐$$

$$๗๐๐ \div ๑๐๐ = ๗.๐๐$$

$$๗๐ \text{ สตางค์} = ๗.๐๐ \text{ สตางค์}$$

$$\therefore \underline{๘ ๕๕.๖๒ = ๙๒.๗๐ \text{ บาท ๗.๐๐ สตางค์}}$$

$$\underline{\text{กับ ๗๐ สตางค์}}$$

แบบ ผูก หัก ที่ ๒๓

(๑) จงทำบาท อัฐ ต่อ ไป นี้ ให้เป็น เหรียญ เซ็นต์
 (ก) ๕๘ บาท ๔๕ อัฐ, ๗๖ บาท ๓๒ อัฐ,
 ๑๙๓ บาท ๕๘ อัฐ

: (ข) ๕๑๖ บาท ๓๐ อัฐ, ๗๐๔๘ บาท ๔๘ อัฐ,
 ๙๐๔๓ บาท ๑๒ อัฐ

(๒) จงทำเหรียญ เซ็นต์ ต่อ ไป นี้ ให้เป็น บาท อัฐ

(ก) ร ๘๐, ร ๑๒๕, ร ๑๙๓,

(ข) ร ๕๔.๘๐, ร ๓๗๕.๖๐,
 ร ๕๐๔๐.๗๐,

(ก) ร ๑๕๓๘.๕๓, ร ๙๔๘๖.๕๙,
 ร ๘๐๔๘.๕๔,

(๓). ฉันซื้อผ้าที่สิงคโปร์ ๓ ม้าๆ ละ ร ๓๑๕.๔๕
 รด ๒ คันๆ ละ ร ๓๕๐.๑๕ กับ ทับ เพลง
 บี แอนโน ร ๕๐๐.๕๐ ฉันได้ซื้อ ของเหล่านี้
 นี้ ทั้ง หก คติ เป็น บาท แด อัฐ เท่าใด ?

(๔) พ่อค้าเข้าคน หนึ่ง ส่ง เข้า ไป ขาย ที่ สิงคโปร์
 ๑๐๕๙ เกวียนๆ ละ ๘๓ บาท ๔๐ อัฐ,
 เขา จะได้รับ เป็น เงิน เหรียญ เท่าใด ?

บท ที่ ๒๔

เศษ สิบบ ไม่ รู้ จบ

เรา ได้ เรียบ วิธี ที่ จะ แปลง เศษ ส่วน เป็น ทศ นิยม แล้ว คือ
เอา ส่วน หาร เศษ แต่ บาง ที่ เรา ได้ พบ ส่วน ที่ จะ หาร
เศษ ไม่ ลง ทัว เลย ผล หาร ที่ เป็น ทศ นิยม ชนิด นี้
เรียกว่า เศษ สิบบ ไม่ รู้ จบ เพราะ ไม่ มี ที่ สิ้น สุด

ตัวอย่าง ที่ ๑ จง แปลง $\frac{๓}{๑๑}$ ให้ เป็น ทศ นิยม

๑๑) ๓.๐๐๐๐

๒๗๒๗

ใน ที่ นี้ เรา ได้ สัก เป็น สอง เจ็ด ๆ ซ้ำ กัน ตลอด ไป ถึง จะ
หาร ต่อ ไป อีก สัก เพียง ใด ก็ คง ไม่ ได้ เลข สัก เป็น ตัว อื่น
∴ ที่ จะ แสดง ว่า สอง แด เจ็ด เป็น ตัว ที่ จะ ซ้ำ ต่อ กัน ไป
จน ไม่ มี ที่ สิ้น สุด เรา ใส่ จุด (.) ข้าง บน เลข ที่ ซ้ำ กัน ไว้

เป็น ที่ สังเกต ทั้ง นี้ ๒๗

∴ $\frac{๓}{๑๑} = ๒๗$ คือ ๒๗๒๗๒๗

ตัวอย่างที่ ๒ จง แปลง $\frac{๘}{๕๕}$ ให้ เป็น ทศ นิยม

๕๕) ๘.๐๐๐ — (๐.๑๔๕๔๕.....

๕ ๕

๒ ๕ ๐

๒ ๒ ๐

๓ ๐ ๐

๒ ๗ ๕

๒ ๕ ๐

๒ ๒ ๐

๓ ๐ ๐

๒ ๗ ๕

๒ ๕

ในที่นี้ เลข ๔ กับ ๕ ข้าม กัน ท่อ ไป ไม่ มี ที่ สิ้น สุด
แต่ เลข ๑ ไม่ ข้าม อีก

∴ . เรา ได้ จุด (.) แต่ ข้าง บน ๔ แล ๕ เท่านั้น

$$\text{ทั้งนี้ } \frac{๘}{๕๕} = \cdot ๑ \text{ ๕ } \text{ คือ } \cdot ๑๔๕๔๕๔๕$$

ตัวอย่างที่ ๓ จงแปลง $\frac{๔}{๗}$ ให้เป็น ทศ นิยม

$$\begin{array}{r|l} ๗) ๔.๐๐๐๐๐๐ & ๐๐๐๐๐๐ \\ \hline \cdot ๕๗๑๔๒๘ & ๕๗๑๔๒๘ \end{array}$$

ในที่นี้ เลข หก ตัว คือ ๕ ๗ ๑ ๔ ๒ ๘ ข้าง นั้นหลุดไป
ทั้งสำหรับไม่ มี ที่สิ้นสุด เรา ควร ได้ จุด ข้าง บน ทั้ง หก ตัว
แต่ ใน ตำรา เลข เมื่อ มี ตัว ที่ ข้าง นั้น ทั้ง แต่ สาม ขึ้น ไป
เขา นิยม กัน ได้ จุด แต่ ข้าง บน ตัว หัก แล ตัว ท้าย
เท่านั้น พอ เป็น ที่ สังเกต ได้

∴ เลข หลัก ของ เรา ควร เขียน เป็น ทั้ง นี้ $\cdot ๕๗๑๔๒๘$
คือ หมายความว่า เลข ทั้ง แต่ ตัว หัก (คือ ๕) จนถึง ตัว ท้าย
(คือ ๘) จะ ข้าง นั้น ทั้ง สำหรับ หลุดไป จนไม่ มี ที่สิ้นสุด

$$\therefore \frac{๔}{๗} = \cdot ๕๗๑๔๒๘$$

แบบฝึกหัด ที่ ๒๔

จง แปลง เศษ ส่วน ต่อไป นี้ เป็น เศษ สิบล้อย ร้อย

$$(๑) : \frac{๕}{๙}, \frac{๗}{๙}, \frac{๑๗}{๙๙}$$

$$(๒) \frac{๕๙}{๙๙}, \frac{๒๕}{๓๓}, \frac{๓๒}{๓๓}$$

$$(๓) \frac{๒๒}{๕๕}, \frac{๑๙}{๓๐}, \frac{๕}{๒}, \frac{๙๓}{๓๓}$$

$$(๔) \frac{๒๓๙}{๙๙๙}, \frac{๒๔}{๑๑๑}, \frac{๑๕๑}{๓๓๓}$$

$$(๕) \frac{๑๐๗๓}{๙๙๐๐}, \frac{๙๕๙}{๓๐๐๐}, \frac{๙๔๑}{๑๙๙๐}$$

$$(๖) \frac{๙๕๓}{๑๒๒๕}, \frac{๙๓}{๑๓๒}$$

$$\frac{๓๕๒๒}{๔๙๙๕}, \frac{๔๙๙}{๖๐๐}$$

บทที่ ๒๕ (ก)แปลง เศษ สิบไม่ รัฐบาล เป็น เศษ ส่วนตัวอย่างที่ ๑ จง แปลง $\cdot \text{๕}$ ให้เป็น เศษ ส่วน

$$\cdot \text{๕} = \cdot \text{๕} \text{ ๕ ๕ ๕}$$

$$\cdot \text{๕} \text{ ๕ ๕} \text{ สิบ ทน} = \text{๕} \cdot \text{๕ ๕ ๕}$$

$$\text{แต่ } \cdot \text{๕} \text{ (คือ ทน เตี้ยว)} = \underline{\cdot \text{๕ ๕ ๕}}$$

$$\therefore \cdot \text{๕} \text{ สิบ ทน} \text{ --- } \cdot \text{๕} \text{ ทน เตี้ยว} = \underline{\underline{\text{๕} \cdot \text{๐๐๐}}}$$

$$\therefore \cdot \text{๕} \text{ เก้า ทน} = \text{๕} \cdot$$

$$\therefore \cdot \text{๕} \text{ ทน เตี้ยว} = \frac{\text{๕}}{\text{๙}}$$

$$\therefore \cdot \text{๕} = \frac{\text{๕}}{\text{๙}}$$

กฎ ที่ ๑ ที่ จะ แปลง เศษ สิบ มี รัฐบาล ให้เป็น เศษ ส่วน

จง เอา ตัว มี รัฐบาล เป็น เศษ แล้ว ใต้ ๙ เป็น
ส่วน ให้ครบ ตัว กับ ตัวไม่ รัฐบาล

เช่น . ๕ ๕ มี ทศ ไม่ ร้อย สอง

∴ เรา ใส่ ๙ เป็น ส่วน สอง ทศ

$$\frac{๕}{๑๐} \cdot \frac{๕}{๑๐} = \frac{๕ ๕}{๑๐ ๑๐}$$

ตัวอย่าง ที่ ๒ จง แปลง . ๕ ๗ ๕ ๖ ให้เป็น เศษ ส่วน

ทศ มี ร้อย ที่ จะ เป็น เศษ มี ๔ ทศ

$$\therefore . ๕ ๗ ๕ ๖ = \frac{๕ ๗ ๕ ๖}{๑๐๐๐๐}$$

แบบฝึกหัด ที่ ๒๕ (ก)

จง แปลง เศษ สิบ มี ร้อย ท่อไป นี้ ให้ เป็น เศษ ส่วน อย่างต่ำ

๑ . ๕, . ๗, . ๙, . ๕

๒ . ๓ ๖, . ๕ ๙, . ๗ ๕, . ๖ ๕

๓ . ๓ ๐ ๖, . ๕ ๙ ๙, . ๗ ๐ ๕, . ๖ ๕ ๙

๔ . ๐ ๕ ๕ ๖, . ๐ ๓ ๒ ๐ ๕, . ๕ ๗ ๑ ๕ ๒ ๙

๕ . ๗ ๑ ๕ ๒ ๙ ๕, . ๐ ๐ ๐ ๕ ๓, . ๓ ๐ ๐ ๐ ๕

บทที่ ๒๕ (๓)แปลง เศษ สิบ มิ ไร่ ๖๖ เป็น เศษ ส่วนตัวอย่าง ที่ ๑ จง แปลง $\cdot ๗ \text{ ไร่ } ๖๖$ ให้เป็น เศษ ส่วน

$$\cdot ๗ \text{ ไร่ } ๖๖ = \cdot ๗ \text{ ไร่ } ๖๖ \text{ ไร่ } ๖๖$$

$$\cdot ๗ \text{ ไร่ } ๖๖ \text{ ไร่ } ๖๖ \text{ ฟัน } ๓๖ = \cdot ๗ \text{ ไร่ } ๖๖ \cdot ๖๖$$

$$\cdot ๗ \text{ ไร่ } ๖๖ \text{ ไร่ } ๖๖ \text{ สิบ } ๓๖ = \cdot ๗ \cdot ๖๖$$

$$\therefore \cdot ๗ \text{ ไร่ } ๖๖ \text{ ไร่ } ๖๖ (๑๐๐๐ - ๑๐) \text{ ไร่ }$$

$$\text{คือ } ๙๙๐ \text{ ไร่ } = \underline{\underline{\cdot ๗ \text{ ไร่ } ๖๖ \cdot ๐๐}}$$

$$\therefore \cdot ๗ \text{ ไร่ } ๖๖ \text{ ไร่ } ๖๖ \text{ ไร่ } ๖๖ \text{ ไร่ } ๖๖ = \frac{๗ \text{ ไร่ } ๖๖}{๙๙๐}$$

$$\therefore \cdot ๗ \text{ ไร่ } ๖๖ = \frac{๗ \text{ ไร่ } ๖๖}{๙๙๐}$$

กฎ ที่ ๒ ที่ จะ แปลง เศษ สิบ มิ ไร่ ๖๖ ที่ มี ไร่ ๖๖ เป็น

อยู่ ด้วย ให้เป็น เศษ ส่วน

- (๑) เอา ไร่ ๖๖ ลบ ออก เสีย จาก จำนวน ทศ นิยม
ทั้ง หมาด (คือ ทั้ง ไร่ ๖๖ และ มิ ไร่ ๖๖ รวม กัน)
แล้ว เอา มา เป็น เศษ

(๒) ใส่ ๙ ลง เป็น ส่วน ครบ ตัว กัน กับ ตัว ไม่ รัฐบาล
แล้ว แล ๐ ลง ข้าง ท้าย ๙ ครบ ตัว กัน กับ
ตัว รัฐบาล

ตัวอย่างที่ ๒ จง แปลง ๒๑๕ เป็น เศษ ส่วน

$$\text{ขั้นที่ ๑} \quad \text{เศษ ของ เรา} = ๒๑๕ - ๒$$

$$= ๒๑๓ \quad \left\{ \text{กฎ ๒ ขั้ว (๑)} \right\}$$

$$\text{ขั้นที่ ๒} \quad \text{ส่วน ของ เรา} = ๙๙๐ \quad \left\{ \text{กฎ ๒ ขั้ว ๒} \right\}$$

$$\therefore ๒๑๕ = \frac{๒๑๕ - ๒}{๙๙๐} = \frac{๒๑๓}{๙๙๐}$$

ตัวอย่างที่ ๓ จง แปลง ๗๒๘๕ ให้ เป็น เศษ ส่วน

$$๗๒๘๕ = \frac{๗๒๘๕ - ๗๒}{๙๙๐๐}$$

$$= \frac{๗๒๑๓}{๙๙๐๐}$$

ตัวอย่าง ที่ ๔ จง แปลง ๑๑.๕๒๖๘ ให้เป็น เศษ
ส่วน จำนวน ทศ :

$$\begin{aligned} \cdot 5268 &= \frac{5268 - 526}{1000} \\ &= \frac{4742}{1000} \end{aligned}$$

$$\therefore 11.5268 = 11 \frac{4742}{1000}$$

แบบฝึกหัด ที่ ๒๕ (๓)

จง แปลง เศษ สิบ มิ รัฐบาล ต่อไป นี้ ให้เป็น เศษ ส่วน อย่าง ท่า

๑ . ๕๘, . ๖๓, . ๘๓, . ๙๒, . ๙๘

๒ . ๕๒๓, . ๕๓๘, . ๖๓๖, . ๘๒๕, . ๙๓๗

๓ . ๒๓๕, . ๕๐๘, . ๗๓๘, . ๘๖๒, . ๙๐๓

๔ . ๑๐๘๓, . ๑๗๒๘, . ๒๘๖๓, . ๔๗๕๒

๕ . ๓๕๖, . ๗๒๘, . ๙๔๓, . ๙๖๘

๖ . ๕๒, . ๕๓๘, . ๗๐๓, . ๑๕๐๘๕

บทที่ ๒๖

ท้าว อย่าง ระคน

นัก เรือน จง สังเกต ท้าว อย่าง วิธี ทำ ต่อ ไป นี้ ให้ ที่
ท้าว อย่าง ที่ ๑ จง ทำ เลข ต่อ ไป นี้ ให้ สำ เร็จ

$$\cdot ๒๘๕ \times \cdot ๐๐๒ \times ๑ \cdot ๘$$

$$\cdot ๐๐๘ \times \cdot ๐๓๘$$

แปลง เศษ สิบ เป็น เศษ ส่วน

$$= \frac{๒๘๕}{๑๐๐๐} \times \frac{๒}{๑๐๐๐} \times \frac{๑ \cdot ๘}{๑๐}$$

$$\frac{๘}{๑๐๐๐} \times \frac{๓๘}{๑๐๐๐}$$

๓

๕ ๕

๕ ๕ ๕

๕ ๕ ๕ ๕

๕

๕ ๕ ๕ ๕

๕

๕ ๕

๕ ๕

๕

๕ ๕ ๕ ๕

๕

ท้าว อย่าง ที่ ๓ จง ทำ เลข ท่อ ไป นี้ ให้ สำ เร็จ

$$: \frac{๓ \cdot ๐๕}{๐๕๒๗๕} \times \frac{๓๔๒}{๕ \cdot ๒๑๖} \times \frac{๑ \cdot ๕๓๑๘}{๒๗}$$

ทำ ให้ เปน เศษ ส่วน ก่อน

$$= \frac{๓ \frac{๕}{๙๐}}{\frac{๕๒๗๕}{๑๐๐๐๐๐}} \times \frac{\frac{๓๔๒}{๙๙๙}}{\frac{๕ \frac{๑๙๕}{๙๐๐}}{\frac{๑๙๕}{๙๐}}} \times \frac{๑ \frac{๕๓๑๘}{๑๐๐๐๐}}{\frac{๒๕}{๙๐}}$$

กล่าว นี้ ทำ ตาม วิธี เศษ ส่วน สามัญ

$$= \frac{๓ \frac{๑}{๑๘}}{\frac{๕๒๗๕}{๑๐๐๐๐๐}} \times \frac{\frac{๓๘}{๑๑๑}}{\frac{๑๙}{๑๘๐}} \times \frac{\frac{๑๕๓๑๘}{๑๐๐๐๐}}{\frac{๕}{๑๘}}$$

$$\frac{๑}{๗ \frac{๑}{๑๒}} = \frac{๑}{๑๑๓} = \frac{๑๒}{๑๑๓} = ๑.๑๔๑๕๙$$

$$๓ + \frac{๑}{๗ + \frac{๑}{๑๒}} = ๓.๑๔๑๕๙$$

ท้าว อย่าง ที่ ๕ . ๗๕ ของ ๑๕๖.๔๘ บาท
เป็นเท่า ไหว ?

วิธี ทำ อย่าง ที่ ๑

แปลง . ๗๕ ให้เป็น เศษ ส่วน อย่าง ท่า

$$\text{ทั้งนี้} \cdot ๗๕ = \frac{๗๕}{๑๐๐} = \frac{๓}{๔}$$

คราวนี้ ทำ ค่า ของ $\frac{๓}{๔}$ ของ ๑๕๖.๔๘ บาท

$$\text{ทั้งนี้} \quad ๑๕๖.๔๘ \times ๓ \div ๔ = \underline{๑๑๗.๓๖} \text{ บาท}$$

วิธี ทำ อย่าง ที่ ๒

คุณ กัน ตาม วิธี ทศ นิยม ที่ เทียว

$$\text{ทั้งนี้} \quad ๑๕๖.๔๘ \times .๗๕$$

๑๔

๑๐๒

ทั่ว อย่าง ระ คน

๑๕๖ · ๔๘

· ๗๕

๗ · ๘๒ ๔๐

๑๐๘ · ๕๓ ๖

๑๑๗ · ๓๖ ๐๐

ตอบ ๑๑๗ · ๓๖ บาท

 วิธีทำทางทศนิยมที่เดียว มักจะง่ายกว่าที่แปลงเป็นเศษส่วนก่อน

ทั่ว อย่าง ที่ ๖ จงหาคำของ ๓ · ๖๕ ของ ๑๑๕ · ๓๕ บาท

๑๑๕ · ๓๕ X ๓ · ๖๕

๓ · ๖๕

๕ · ๗๖ ๗๕

๖๘ · ๒๑ ๐

๓ ๔ ๖ · ๐ ๕

๔๒๑ · ๐๒ ๗๕

ตอบ ๔๒๑ · ๐๒๗๕ บาท

ทั่ว อย่าง ระ คน

๑๐๗

ใน ทาง การ จริง ๆ ผล ที่ ได้ ตอบ นี้ ก็ เปน ๔๒๑ บาท
กับ ๒ สตางค์ ๗๕ ที่ เหลือ อยู่ นั้น

(คือ $\frac{๗๕}{๑๐๐๐๐}$ ของ บาท)

๑๐๐๐๐

มี ค่า น้อย เต็ม ที่ ทั้ง เสีย ไม่ นับ เลย ก็ ได้

ทั่ว อย่าง ที่ ๗ ๒.๘๑๔๑๕ ของ ชาทิพย์

เปน เวลา เท่า ไ้ ?

๒.๘๑๔๑๕ ชาทิพย์

๗

๕.๖๘๘๐๕ วัน

๒๔

๒.๗๘๖๒๐

๑๓.๘๘๑๐

๑๖.๗๗๗๒๐ ชั่วโมง

๒๐

๔๖.๖๓๒๐๐ นาที

๒๐

๓๗.๘๒๐๐๐ สตางค์

ท้าวอย่างที่ ๑๐ จงแปลง ๙ ๓ . ๕ ๕ ให้เป็น ทศนิยม

ของ ๙ ๑ ๕

. ๗ ๑

๙ . ๕ ๕

 = . ๒๓๖๖ = . ๒๓๖

๕ ๕

๓

ตอบ . ๒๓๖

ท้าว อย่าง ที่ ๑๑ จงเขียน ๖ ชั่วโมง ให้เป็น ทศนิยม

ของ ธาตุทศ

๑ ธาตุทศ = ๗วัน = ๑๖๘ ชั่วโมง

๑

๕

๕ ๕ ๕

๑

๒๕

๒๕

= . ๐๓ | ๕๗๑๔๒๕ | ๕๗๑๔๒๕ |

ตอบ . ๐๓ ๕ ๗ ๑ ๔ ๒ ๕

ตัว อย่าง ที่ ๑๒ จงทำ ๕ วา ๓ ศอก ให้เป็นทศนิยม

ของ ๑ เส้น

๑ เส้น = ๒๐ วา = ๘๐ ศอก

๕ วา ๓ ศอก = ๒๓ ศอก

$\frac{๒๓}{๘๐} = .๒๘๗๕.$

๘๐

ตอบ .๒๘๗๕.

ตัวอย่างที่ ๑๓ ชายผู้หนึ่ง ใช้จ่ายเงิน ไปเสีย .๖ ของเงิน
ทั้งหมด แล้ว ใช้จ่ายไปเสียอีก .๗๕ ของเงิน
ที่เหลืออยู่ เงิน ที่ยังเหลืออยู่นอกจาก ใช้จ่าย
จงทำให้เป็นทศนิยม ของเงินเดิม

(๑) เขาใช้เสีย .๖ ของเงินทั้งหมด

∴ เขายังเหลือเงินอยู่ $๑ - .๖ = .๔$
ของเงินทั้งหมด

(๒) เขายังใช้เสีย .๗๕ ของเงินที่เหลือนี้ อีก
คือ .๗๕ ของ .๔ = $.๓๐๐ = .๓$

(๓) ∴ เขาใช้เสีย หมด ด้วยกัน = $.๖ + .๓$
= .๙ ของเงินเดิม

∴ ยังมีเงินเหลืออยู่ ๑ - ๙ = ๑ ของเงินเดิม

ตัวอย่างที่ ๑๔ ชายคนหนึ่ง มี หุ่น $\frac{๒}{๑๕}$ ของ เรือ ค้า ขาย ถ้า ๑

ภายหลัง เขา ขาย ไป เสีย ๑ ตำ ๕ ดั
ของ หุ่น นั้น ที่ ยัง เหลือ อยู่ จะ เป็น ทศนิยม
เท่า ไฉ ของ เรือ ทั้ง หมด ?

เขา ขายไป เสีย ๑ ตำ ๕ ดั ของ หุ่น

$$๑ ตำ ๕ ดั = \frac{๑๓๕๑ - ๑}{๙๙๙๐}$$

$$= \frac{๑๓๕๐}{๙๙๙๐} = \frac{๑๓๕}{๙๙๙}$$

๕๑

$$\therefore \text{เขา ขาย ไป เสีย } \frac{๕๙๕}{๙๙๙} \text{ ของ } \frac{๒}{๕๕}$$

$$= \frac{๒}{๑๑๑}$$

$$\text{แต่ แรก เขา มี อยู่ } \frac{๒}{๑๕} \text{ แต่ เขา ขาย เสีย } \frac{๒}{๑๑๑}$$

$$\therefore \text{เขา ยัง คง มี เหลือ อยู่ } \frac{๒}{๑๕} - \frac{๒}{๑๑๑}$$

$$= \frac{๗๔ - ๑๐}{๕๕๕} = \frac{๖๔}{๕๕๕}$$

$$\text{ตอบ } \frac{๖๔}{๕๕๕} \text{ หรือ } \cdot ๑๑๕ \text{ ต่ } :$$

แบบ ผูก หัก ที่ ๒๖

โจทยั ะคน

~~ข้อ~~ จงสังเกต ใน ทศนิยม ที่ ไม่มี ที่ สุด นั้น ควร
ตอบ ให้ ถูก แต่ เพียง หก ตำแหน่ง เท่านั้น ก็ พอ

(๑) จง ทำ $\cdot ๒๕๙$ ให้ เป็น เศษ ส่วน, แล จง ทำ $\frac{๗๓}{๕๐}$

ให้ เป็น ทศ นิยม

(๒) เสมียน คน หนึ่ง จะ เขียน $๘๗ \cdot ๐๕$, แต่ ไป
เขียน ลง เป็น $๘ \cdot ๗๕$, ทั้ง นี้ เขา จะ เขียน ผิด
ไป ก็ มาก น้อย ?

(๓) $\cdot ๐๐๓$ เขา ๑๑๐๐ คน ได้ ผล เท่า ไฉ่ แล้ว เขา
๓๐๐๐๐ หาร

- (๕) $๓๗ \cdot ๐๒๘ + ๑๙๒ \cdot ๕๔ + \cdot ๐๐๑$
 $+ ๑ + ๑๖๐๒๕$
- (๕) จง ประสม จำนวน ต่อไป นี้ เข้า ด้วย กัน
- ๗ ของ ๑๘ ทำตั้ง, • ๐๗ ๕ ของ ๑๐ ซึ่ง
 • แด • ๐๔ ของ ๔ ๕๐ • ๔ ๕ บาท
- (๖) $\cdot ๐๐๒๗ + ๒ \frac{๑}{๑๑}$ นี้ จง ทำให้ เป็น เลข สำเร็จ
- (๗) $๑๐ \cdot ๐๒๔$ เอา $\cdot ๙๒๘$ ทหาร
- (๘) จง ทำ $\cdot ๙๕๙๔$ ให้ เป็น เศษ ส่วน อย่าง ทำ ที่ สุด
- (๙) $๕๕ \cdot ๖๖๔$ เอา $๓ \cdot ๗๐๒$ ลบ แล้ว คูณ ผล
 นั้น ด้วย $\cdot ๐๐๓$
- (๑๐) เลข สอง จำนวน ปน กัน อยู่ เป็น $๑๑๒ \cdot ๙๑๖$
 • • • แต่มันต่าง กัน อยู่ เท่า กับ $(๖๒ \cdot ๐๙ - ๓๘ \cdot ๗๑)$
 จง หา จำนวน ทั้ง สอง นี้
- (๑๑) ใน หัว เมือง แห่ง หนึ่ง มี คน อยู่ ๑๒๕๐๐ คน
 ใน จำพวก คน เหล่า นี้ มี ชาย อยู่ $\cdot ๔$, หญิง $\cdot ๓๖$,
 นอก นั้น เป็น เด็ก ทั้ง สิ้น ถาม ว่า จะ มี เด็ก
 เท่า ไฉน ?

- (๑๒) ๗๒๐ เขา · ๓๐๒๕ คุณ แก้ว เขา · ๐๐๑๒๕ ทาร
- (๑๓) จง ทา ค่า ของ · ๐๑๗ ของ ๕ ๕๐๐ · ๘๐
- (๑๔) จง ทา ค่า ของ ๔ · ๖๕ ของ เงิน ๕๘๕ · ๔๔ บาท
- (๑๕) · ๐๐๑๔ ๗๑๑๘ เขา · ๐๐๐๐๑๗ ๑๒
- (๑๖) ทั้ง เลข · ๒๕ ๘ แก้ว เขา · ๒๕ ๘
- (๑๗) จง ทา ค่า ของ · ๒๗๕ ของ ๑๕ ทำถึง + · ๕๕
ของ ๔ บาท ๘๕ ๘ ทาง + ๑๕ · ๕ ของ ๔๕ ๘ ทาง
- (๑๘) จง ทำ · ๑๒ ๕ ของ ซึ่ง ให้ เป็น เศษ ส่วน ของ
๑๐ ทำ ถึง
- (๑๙) จง ทำ · ๐ ๗ ๕ ของ ๕ ซึ่ง ให้ เป็น ทศ นิยม ของ
๒ · ๖ ของ ๑๕ ทำถึง
- (๒๐) จาก · ๘๗๕ ของ ๕ ๕๐๕ · ๗๖ เขา · ๕ ๖ ของ
๕ ๑๘๘ · ๘๘ ๘
- (๒๑) จง ทำ บัญชี เงิน ท่อ ไป นี้ ÷
มี ๔ โหล ๗ ๘ ๓ · ๗ ๕ บาท
ซื้อ ๓ โหล ๗ ๘ ๓ · ๕ ๕ บาท
เชิง รอง กระดาษ กันไม้ ๓ เชิง ๗ ๘ ๑๘ · ๕ ๖ บาท
ถ้วย แก้ว ๘ โหล ๗ ๘ ๕ · ๘ ๕ บาท
ซื้อ ๔ โหล ๗ ๘ ๒ · ๘ ๐ บาท

ผ้าปูโต๊ะ ๒ ผืน ๆ ละ ๒๕ · ๖๐ บาท
จาน ๖ โหล ๆ ละ ๙ · ๔๕ บาท
โคม สำหรับโต๊ะ ๔ โคม ๆ ละ ๓ ๖ · ๗๐ บาท

(๒๒) จง ทำ เลข นี้ ให้ สำเร็จ โดย ไม่ ต้อง ทำ ให้ เปน
เศษ ส่วน $\frac{๙๐๙ \times ๖๑ \cdot ๗๕}{\cdot ๐๐๕}$

(๒๓) ตั้ง เลข · ๐๐๐๐๖๔๒ ลง แล้ว เอา · ๐๒๕ ทหาร

(๒๔) จง คิด ราคา ค่าจ้าง ทำ ถนน ยาว ๒๐๕ · ๙๕ วา
เปน เงิน วา ละ ๒๑๕ · ๔๙ บาท

(๒๕) เลข ๑๑ · ๓๙ จะมี อยู่ ใน เลข ๗๒ · ๙๙ กี่ คน ?

(๒๖) ถ้า ราคา ค่าจ้าง ทำ ถนน ๑๐๐ คนหนึ่ง เปน เงิน · ๗๕
ของ ซึ่ง หนึ่ง ถนน ยาว ๗๕ · ๖๙ เส้น จะ เปน
ราคา เท่า ไฉน ?

(๒๗) ใน โรง เรียน แห่ง หนึ่ง มี นักเรียน · ๕๖ ที่ มี อายุ
เกิน กว่า ๑๔ ปี, แต่ · ๒๔ ที่ มี อายุ เกิน ๑๓ ปี
นอกจาก นี้ ยังมี อยู่ อีก ๒๔ คน ที่ มี อายุ เท่า กว่า
๑๓ ปี ถาม ว่า รวม ด้วย กัน ทั้ง หมาด จะ มี เด็ก
กี่ คน, แต่ ที่ มี อายุ เกิน กว่า ๑๔ ปี กี่ คน, เกิน
กว่า ๑๓ ปี กี่ คน ?

(๒๘) จงทำ $\frac{๑ \cdot ๕}{\cdot ๐๗๕} \times \frac{๓ \cdot ๒๕}{๑ \frac{๑}{๒}} + \frac{๑ \cdot ๘๗๕}{๒ \cdot ๑}$
 $\times \frac{๓ \cdot ๕}{๓ \cdot ๗๕}$ ให้เป็น เลข สำเร็จ

(๒๙) จงทำ $\frac{๓}{๘}$ ของ ห้า ทำตั้ง + $\cdot ๖๒๕$ ของ หก
 ทำตั้ง - $\cdot ๕๔๕$ ของ ๓๓ $\cdot ๖๖$ บาท ให้เป็น
 บาท นิยม ของ $๔ \cdot ๕๐$ บาท

(๓๐) $\cdot ๑๕$ ของ ๑๐๐ ซึ่ง กับ $\cdot ๐๗$ ของ ๑๓๕๐๐ บาท
 แปลก กัน เท่าไร ?

(๓๑) $\cdot ๐๑๕$ ของ ๕๐ ซึ่ง จะ เป็น เศษ ส่วน เท่า ไถ่
 ของ ๘ ๑๐๐ ?

(๓๒) ใน จำนวน เงิน ๘ ๑๕๕ $๓ \cdot ๗๘$ จะมี กี่ บาท
 ที่ สตก ? กับ ทำให้ เป็น บาท อัฐ ด้วย

(๓๓) ช่าง ไม้ ชื้อ ไม้ ขอน สัก ๑๒ ต้น เป็น ราคา ต้น ละ
 ๑๓ ๕ บาท ๔๘ อัฐ ถ้า จะ เป็น เหรียญ
 ตอ ตา กี่ เหรียญ ?

(๓๔) จง ทำให้ เหน ว่า
$$\frac{๓}{๔ \frac{๑}{๒} \times ๑ \frac{๑}{๓} + ๔ \frac{๑}{๔}}$$

: $\times \left(\frac{๕}{๑๒} + \frac{๔}{๑๕} \right)$ เปน . ๒ จึง

(๓๕) จง ทำ ๓ สอก ๔ นิ้ว ให้ เปน ทศ นิยม ของ ๕ เส้น

(๓๖) ชายผู้ หนึ่ง ซื้อ รถ จักรยาน มา ๑๕ คัน เปน
ราคา คัน ละ ๙ ๒๐๗ . ๕๐ แต่ เมื่อ เขา
ได้รับ บิล นั้น ใน บิล มี แจ้ง ว่า รถ ๑๕ คัน
ราคา คัน ละ ๙ ๒๐๐ . ๗๕ ตาม ว่า
บิล จะ คิด ค่า รถ ๑๕ คัน นั้น ขาด ไป เท่า ไ้ :

(๓๗) ชาย สาม คน เข้า ทูกัน ซื้อ น้ำ อบ มา
๑๐๐,๐๐๐ ขวด ราคา ขวด ละ ๗๔ สตางค์
แล้ว เขา ไป ขาย ขวด ละ ๑ . ๕๙ บาท,
หุ้น ของ คน ที่ ๑ มี อยู่ ๓ ของ คน ที่ สอง
มี อยู่ ๔๕ ของ ทูน ทั้ง หมด ตาม ว่า
คน สาม คน นั้น จะ แบ่ง กำไร กัน เปน
คน ละ เท่า ไ้ :

(๓๘) ฉันได้ออกเงินไป $\frac{5}{8}$ ของเงินของฉัน,

กับอีก $\cdot 375$ ของเงินที่เหลืออยู่
แล้วฉันยังมีเงินอยู่ อีก ถึง $1 \cdot 6875$ ^๑
ถามว่าเมื่อเต็มฉันมีเงินอยู่เท่าใด ? :

(๓๙) ชายผู้หนึ่งได้ใช้เงินของเขาไปเสีย $\cdot 6$ กับ
ได้ใช้ไปอีก $\cdot 75$ ของเงินที่เหลืออยู่
ถามว่าเงินที่ยังคงเหลืออยู่ อีก นั้น จะเป็น
ทศนิยมอะไรของเงินเดิม ?

(๔๐) (ก) มีหุ้นอยู่ในเรือกลไฟลำหนึ่ง $\cdot 58$
นอกจากนั้นเป็นหุ้นของ (ข) ถ้าหุ้นของ
(ก) แด่ (ข) ต่างกันอยู่เป็นเงิน
 $37 \cdot 46$ ซึ่งดังนี้ ถามว่าหุ้นในเรือทั้ง
หมดนั้นจะเป็นเท่าใด ?

(๔๑) ชายผู้หนึ่งมีหุ้นอยู่ $\frac{2}{15}$ ของเรือไฟลำหนึ่ง

แต่เขาได้ขายเสีย $\cdot 15$ ^๑ ของหุ้น.
ถามว่าเขาจะยังมีหุ้นอยู่ อีก เป็นเศษส่วน
อะไรของเรือไฟ ?

(๔๒) ถังน้ำเหล็ก ถังหนึ่ง มีน้ำอยู่ เต็ม แต่ บังเอิญ
รั่วเสีย . ๐.๗ ของ น้ำ นั้น ภายหลัง มี
คน มา ตัก เอา ไป ๓๐.๑ ไห น้ำ ที่ ยัง คง
เหลือ อยู่ นี้ เป็น ครึ่ง ถัง พอ คำนวณ ว่า ถัง เหล็ก
: นั้น จะ จุน้ำ กี่ ไห ?

(๔๓) ตะปู กว้าง อัน หนึ่ง มี เกติยวง เป็น ระยะ ห่าง
กัน . ๐.๑๒๕ ของ นิ้ว ถ้า จะ ไข ลง ไป
ให้ ลึก ลึก . ๘ นิ้ว, ถ้าวาน ว่า จะ ต้อง ไข กี่ รอบ ?

(๔๔) ชาย ผู้ หนึ่ง ชาย ที่ ให้ แก่ มะหาชน ผู้ หนึ่ง เสีย
. ๓.๕ ของ ที่ เดิม แล้ว ชาย ไป อีก $\frac{๕}{๑๓}$ ของ

ที่ ๆ เหลือ อยู่ แก่ มะหาชน อีก คน หนึ่ง. ถ้าวาน
ว่า เขา จะมี ที่ เหลือ อยู่ อีก เป็น ส่วน เท่า ไฉ
ของ ที่ เดิม ?

(๔๕) จะ เอา เลข อะไร คูณ ๑๐๐๑ ให้ ได้ ผล . ๐.๒ ?

(๔๖) เด็ก คน หนึ่ง ใช้ เงิน ไป . ๖ ของ เงิน เดิม, แล้ว
ใช้ ไป อีก . ๒.๕ ของ เงิน ที่ เหลือ อยู่ แล้ว
เขายัง มี อยู่ อีก ๔ บาท ๒๘ สตึง, ถ้าวาน ว่า
ที่ แรก เขา มี เงิน อยู่ เท่า ไฉ ?

(๔๗) เมื่อได้เอาเงินไป $\frac{๑}{๓}$ ของเงินในถุงของฉัน

แล้วฉันกลับมานับดูเห็นว่า ๗๕ ของเงิน
ที่เหลืออยู่เป็น ๖ บาท ๑ สตึง ถามว่าเดิมใน
ถุงนี้มีเงินอยู่เท่าใด ?

(๔๘) รถจักรยานมีขนาด ๑.๒๕ ของวาไทย
รอบ ถีบแล้วไปได้ชั่วโมงละ ๔๒๖.๒๕
เส้น ถามว่ามินิตหนึ่งจะหมุนไปได้กี่รอบ ?

(๔๙) จะหาทศนิยมอะไรมาผสมกับ $๕\frac{๑}{๓}$

$+ ๔\frac{๑}{๔} - ๒.๓๔$ ให้เป็นจำนวน

เต็มที่ทำที่สุด ?

(๕๐) จงทำ ๐.๓๒๗๕ ของเส้นให้เป็น
ทศนิยมของวา

(๕๑) จงทำ บัญชี เงิน ของ ราย สิ่ง ของ ท่อไปนี้ ที่ นาย
เปล่งได้ซื้อไป จาก ห้าง แบค แมน บริษัท แลได้ ใช้
เงินให้แต่วันที่ ๓๑ สิงหาคม ร.ศ, ๑๑๘ เสร็จ แล้ว

ที่ ๑ มิถุนา	ผ้า	๒๐ หลา ๆ ละ	๕.๓๕ บาท
" ๑๕ "	กำมหยี่	๑๕ หลา ๆ ละ	๘.๔๗ "
ที่ ๓ กรกฎาคม	แพร	๑๐ หลา ๆ ละ	๑๒.๕๕ "
" ๘ "	ลูกไม้	๒๗ หลา ๆ ละ	๒.๗๕ "
" ๑๒ "	ครุย	๕๕ หลา ๆ ละ	๔.๘๓ "

(๕๒) จำนวน ของ เหล่า นี้ นาย ทัดได้ซื้อไป จาก ห้าง
ทิดแมน แลได้ ใช้เงินให้ทั้ง วันที่ ๓๑ กรกฎาคม
ค.ศ, ๑๑๘ จงทำ บัญชี ให้ ถูก ต้อง

ที่ ๕ มิถุนา	โคมรถจักรยาน	๓ โคม ๆ ละ	๘.๕๕ บาท
" ๘ "	แพร แบบ ๆ	๒ อัน ๆ ละ	๗.๗๕ "
" ๑๗ "	ชาน ๑ ชาน		๑๕.๘๔ "
" ๑๘ "	เกือก ๔ คู่ ๆ ละ		๑๑.๗๐ "
" ๓๐ "	ธง ข้าง ๑๔๔ คัน ๆ ละ		๕๕ "

(๕๓) จง ทำ ภาณูชี ของ ราย สิ่ง ของ ต่อไป นี้

โคม ยี่ปุ่น	๒๐๐	โคม ๆ ละ	๑๓	๘ ทาง กั
เทียน ไช	๒๐๐	เล่ม ๆ ละ	๔	"
บ้าน ยาว	๑๐๐	หกล ๆ ละ	๖	"
ธง เล็ก	๕๐๐	ธง ๆ ละ	๒๕	"

(๕๔) จง ทำ ภาณูชี เงิน ของ ราย สิ่ง ของ เหล่า นี้

เสื้อ	๑๐๐	เสื้อ ๆ ละ	๙ ๘ . ๕ ๕
กางเกง	๑๐๐	กางเกง ๆ ละ	๙ ๗ . ๖ ๕
เสื้อ เข็ม	๑๒๕	เสื้อ ๆ ละ	๙ ๒ . ๙ ๐
หมวก	๑๐๖	หมวก ๆ ละ	๙ ๓ . ๔ ๘
เข็ม ขั้ว	๑๕๕	เข็ม ขั้ว ๆ ละ	๙ ๒ . ๑ ๕
เกือก	๑๒๐	เกือก ๆ ละ	๙ ๖ . ๘ ๕

(๕๕) หลวง ทาก ได้ ซื้อ สิ่ง ของ ต่อไป นี้ ที่ ห้าง รอบ บิน ชน

บริษัท ที่ เมือง สิงคโปร์ แต่ ได้ ใช้ เงิน ให้ เปน เงิน บาท

ไทย แล้ว แต่ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ร, ศ, ๑๑๘

จง คิด ให้ ถูก ต้อง ว่า เปน จำนวน เงิน บาท เท่า ไ

วันที่ ๑ พฤษภาคม

ไคม ๑๒๔ ไคม ๆ ละ ๕ . ๕ ๘

แก้ว ๒๕๐ แก้ว ๆ ละ ๕ . ๓ ๕

ไต้ ๒๕ ไต้ ๆ ละ ๕๑๒ . ๕ ๐

พรม ๑๔ ผืน ๆ ละ ๕๑๓ . ๗ ๕

ม่าน ๒๐ ม่าน ๆ ละ ๕๑๒ . ๘ ๐

ผ้าแดง ๔๕๐ หด ๆ ละ ๓๐ เส้น

ผ้าดิบ ๕๖๐ หด ๆ ละ ๑๕ "

กระจาก ๑๔๐๐ กระจาก ๆ ละ ๘ "

คำ ทอบ

แบบ ผูก หัด ที่ ๑

(หน้า ๒)

- (๑) เจ็ด หมื่น. (๒) สาม แสน. (๓) เก้า ร้อย.
 (๔) เก้า ไกฏ. (๕) ห้า สิบ. (๖) แปด แสน.
 (๗) หก พัน. (๘) สี่ สิบ ไกฏ. (๙) สอง ล้าน.
 (๑๐) เก้า ร้อย ไกฏ.

แบบ ผูก หัด ที่ ๒

(หน้า ๖)

- (๑) $\frac{๙}{๑๐}$, $\frac{๗}{๑๐}$, $\frac{๕}{๑๐}$
 (๒) $\frac{๙}{๑๐๐}$, $\frac{๗}{๑๐๐}$, $\frac{๕}{๑๐๐}$

(๓) $\frac{๙}{๑๐๐๐}$, $\frac{๗}{๑๐๐๐}$, $\frac{๕}{๑๐๐๐}$

(๔) $\frac{๙}{๑๐๐๐๐}$, $\frac{๗}{๑๐๐๐๐}$, $\frac{๕}{๑๐๐๐๐}$

(๕) $\frac{๗}{๑๐๐๐}$, $\frac{๓}{๑๐๐}$, $\frac{๒}{๑๐}$

(๖) $\frac{๙}{๑๐๐๐๐๐๐}$, $\frac{๑}{๑๐๐}$, $\frac{๑}{๑๐๐๐}$

(๗) $๓\frac{๒}{๑๐}$, $๕๕\frac{๙}{๑๐}$, $๖๐๓\frac{๙}{๑๐}$

(๘) $๑๕\frac{๑}{๑๐๐}$, $๖\frac{๕}{๑๐๐๐}$, $๗๓\frac{๙}{๑๐๐๐๐}$

(๙) $๕๐๕\frac{๑}{๑๐}$, $๕๐\frac{๕}{๑๐๐}$, $๕\frac{๕}{๑๐๐๐}$

แบบฝึกหัดที่ ๓

(หน้า ๑๐)

(๑) $\frac{๓}{๑๐}$, $\frac{๑๓}{๑๐๐}$, $\frac{๕๑}{๑๐๐}$, $\frac{๕}{๑๐๐}$

(๓) ·๗๗๗, ·๑๐๖, ·๖๐๓๕๑๕๖๓๕,
·๗๗๐๓๑๓๕,

(๔) ·๗๗๖, ·๖๐๑๕๖๓๕, ·๑๕๕, ·๕๗๗๗

แบบฝึกหัด ที่ ๖

(หน้า ๒๕)

(๑) ๑·๗๗๕ (๒) ๕๑·๖๗๕

(๓) ๖๖๐·๕๕๓ (๔) ๗๑๐๑๗·๗๐๕๕๑๓

แบบฝึกหัด ที่ ๗

(หน้า ๒๖)

(๑) ·๒๓ (๒) ·๐๖๓ (๓) ๕·๗๕ (๔) ๗๓·๐๗๗

(๕) ๕๑๐๐·๗๕๗๗๗๕ (๖) ๑๕·๕๓๓๖๑

(๗) ๒๗๗๗·๗๑๐๓๗๗๕ (๘) ๓๐๐๐·๐๕๖๕

(๙) ๑๑·๗๖๕ (๑๐) ๕๗๗๖·๓๕๗๖

แบบ ผูก หัก ที่ ๙

(หน้า ๓๐)

(๑) ๙๔ · ๔๒๑๒	(๒) ๔๔๙ · ๗๙๖
(๓) ๕๕๙ · ๕๙๗๔	(๔) ๕๖๓ · ๗๙๙๖๙
(๕) ๗๒๕ · ๙๗๒๓๒	(๖) ๓๓ · ๑๓๗
(๗) ๑๙ · ๖๕๓	(๘) ๑๓๔ · ๒๕๓๗
(๙) ๒ · ๐๕๔๔๙	(๑๐) ๔๐๐ · ๗๗๖๑

แบบ ผูก หัก ที่ ๙

(หน้า ๓๔)

(๑) ๒ · ๒๔ บาท	(๒) ๑ · ๐๕ บาท
(๓) ๕๐ · ๙๙ บาท	(๔) ๒ · ๐๕ บาท
(๕) ๗๖๗ ๓๖ ๙๗๙๙	(๖) ๙ · ๙๙ บาท
(๗) (๑) ๓๐๒๕ · ๐๔ บาท	(๒) ๒๔๙๙ · ๖๗ บาท

แบบฝึกหัด ที่ ๑๐

(หน้า ๓๗)

- (๑) § ๕๐๕ · ๕๑ (๒) § ๑ · ๖๕
 (๓) § ๑๕๗ · ๕๕ (๔) § ๒๑๐๓๖ · ๑๑
 (๕) § ๒๓๓๕ · ๗๗

แบบฝึกหัด ที่ ๑๑

(หน้า ๔๕)

- (๑) ๓๗ · ๕๕, ๓๗๕ · ๕, ๓๗๕๕, ๓๗๕๕๐
 (๒) ๕๕๐ · ๐๖, ๕๕๐๐ · ๖, ๕๕๐๐๖
 (๓) ๑๕๓ · ๓๖, ๑๓๖ · ๓๒, ๒๐๕ · ๕๗, ๒๕๕ · ๖
 (๔) ๕๖๗๕๐ · ๕๖๗, ๑๒๕๑๐๑ · ๐๒,
 ๓๓๑๕๒๒ · ๓๒
 (๕) ๓๕ · ๗๒๓
 (๖) ๗๗๗ · ๕๒๓
 (๗) ๑๓๑๓ · ๕๐๒๓๓
 (๘) ๓๒ · ๕๖๓๕๗
 (๙) ๕๗๕ · ๖๐๕๗๕
 (๑๐) ๓๕๗๕๓๑๗ · ๗๗๗๗๓๐๗

แบบ ผูก หัก ที่ ๑๕๐

(หน้า ๔๙)

- (๑) . ๐๐๒๙๙ (๒) . ๐๐๐๑๐๒๙
 (๓) . ๐๐๐๐๒๗๕๒๙ (๔) . ๐๖
 (๕) . ๐๐๐๖๗๑๑๙ (๖) . ๐๐๐๓๗๒๑๙
 (๗) . ๐๐๐๒๓๙๐๐๕ (๘) . ๐๐๐๒๒๖๔๔

แบบ ผูก หัก ที่ ๑๓

(หน้า ๕๒)

- (๑) . ๒๒ . ๔๐ บาท (๒) ๙๙ . ๒๕ บาท
 (๓) ๕๒ บาท (๔) ๑๙๓ . ๖๐ บาท
 ๖๓ . ๐๐ บาท
 ๑๐๙ . ๐๐ บาท
รวม ๓๕ ๔ . ๖๐ บาท

(໕) (໑໒໑໑) ໔໗໕.໖໐ ບາທ

(໒) ໒໑໑໑.໗໕ ບາທ

(໓) (໑) ໕໐໑໑.໔໐ ບາທ

(໒) ໔໔໑໑.໕໒ ບາທ

(໓) ໑໑໑໕.໗໕ ບາທ

รวม ໑໒໑໑໑.໖໗ ບາທ

(໔) ໑໒໑໑.໑໒ ບາທ

໕໑.໐໐ ບາທ

໑໕.໖໐ ບາທ

໑໑໑.໖໐ ບາທ

໑໑໕.໑໐ ບາທ

໑໑໐.໖໐ ບາທ

รวม ໑໒໑໑.໖໒ ບາທ

(໑) ໒໑໑໑໑ (໑໐) ໑໑໑໑໑.໖໐ ບາທ

แบบฝึกหัด ที่ ๑๔

(หน้า ๕๖)

(๑) ๕ ๖๓๗๓๔๕ · ๑๖ (๒) ๕ ๕๕๖๕๐

(๓) ๕ ๗๓๕๗๓๖ · ๕๗ (๔) ๕ ๓๕๖

(๕) เก็ด็็ ๕ ๓๕๐ · ๐๔ (๖) (๑) ๗๓๕ · ๐๐

(๒) ๕๕๐ · ๐๐

(๓) ๗๕๖ · ๐๐

(๔) ๑๕ · ๕๐

(๕) ๕๕๖ · ๕๐

รวม ๕ ๕๕๕๗ · ๕๐

(๗) ๕ ๕๐ · ๕๓

(๘) ๕ ๖๕๗๐ · ๓๕

แบบฝึกหัด ที่ ๑๕

(หน้า ๕๗)

(๑) ๖๓ · ๕๔ , ๖ · ๓๔๕ , ๖๓๔๕

(๒) ๗ · ๕๐๔ , ๗๕๐๔ , ๐๗๕๐๔

(๓) ๕๗ , ๐๕๗ , ๐๐๕๗

ကေင

ကံ ကဝ

- (၄) .၀၈၈ , .၀၀၈၈ , .၀၀၀၈၈
(၅) .၀၀၀၆ , .၀၀၀၀၆ , .၀၀၀၀၀၆
(၆) .၀၆၆၀၈ , .၀၀၀၆၆၀၈
(၇) .၀၀၀၆ , .၀၀၀၀၀၆
(၈) ၆၆.၆၈၈၈ , ၆.၆၆၈၈၈ , ၆၆၆၈၈၈ ,
.၀၆၆၆၈၈၈ , .၀၀၆၆၆၈၈၈ ,
.၀၀၀၆၆၆၆၈၈၈

แบบฝึกหัด ที่ ๑๖

(หน้า ๖)

- (၁) ၈၈.၈ , ၈.၈ , ၈၆.၈၆ , ၈.၈.
(၂) ၆.၀၆၆ , ၈.၈၈၈ , ၈၈.၈၆၆.
(၃) ၈၈.၈၆၈၈
(၄) ၆.၆၆၆၈
(၅) .၈၈၈၈၈ , .၈၈၈၈၈ , .၈၆၆၆၈ ,
.၈၈၈၆၆ , .၈၈၈၈၆.
(၆) ၈.၈၈၈၈ , ၈.၈၆၈၈ , ၈.၈၈၈၆ ,
၈.၆၆၈၈ , ၈.၈၈၈၈.

(๗) .๐๐๐๒๕๗, .๐๐๐๑๕๑, .๐๐๐๐๓๖,
.๐๐๐๐๑๗.

(๘) .๐๖๑๕๓๘๕, .๐๒๐๕๑๒๘, .๐๑๖๖๖๖๖,
.๐๐๖๕๐๕๐, .๐๐๑๐๘๘๘, .๐๐๐๕๕๕๕.

แบบฝึกหัดที่ ๑๗

(หน้า ๑๓)

(๑) ๘.๒๒๑๓๕, ๘.๓๑๘๒๖, ๗.๐๒๑๓๖,
๑๕.๕๘๓๓๖.

(๒) .๐๕๐๒๒, .๓๗๘๑๕, .๐๒๘๕๕, .๒๓๓๘๕.

(๓) ๑.๓๓๕๓๓, .๑๒๘๒๒, .๐๐๖๖๕.

(๔) .๐๑๕๕, .๐๐๑๓๕, .๐๐๘๓๒.

(๕) ๘.๓๐๕. (๖) .๐๘๓๐๕. (๗) ๘.๓๐๕.

(๘). .๐๑๘, ๑๘๐, .๐๐๐๐๐๐๑๘.

(๙) ๖๐.๘๗๘. (๑๐) ๕.๗๑, .๐๐๐๕๗๑.

แบบ ผูก หัก ที่ ๑๙

(หน้า ๗๕)

- (๑) ๑๓๔·๐๙ บาท, ๙๗·๕๒ บาท.
- (๒) ๑๕·๒๔ บาท, ๗·๖๒ บาท, ๕·๐๘ บาท.
- (๓) ๑๑ ทน. (๔) ๓๕ ทน. (๕) ๓๓·๔๕ บาท.
- (๖) ๙·๑๕ บาท. (๗) ๒๑·๕๕ บาท. (๘) ๑๔·๐๘ บาท.

แบบ ผูก หัก ที่ ๑๙

(หน้า ๗๘)

- (๑) ๙ ๑๕·๒๔, ๙ ๗·๖๒, ๙ ๕·๐๘.
- (๒) ๑๖ เส้น, ๘ เส้น.
- (๓) ๑๑ ทน. (๔) ๓๕ ทน. (๕) ๙ เส้น
- (๖) ๙ ๒·๗๐ (๗) ๖ เส้น

- (๙) § ๓๔·๗๕, § ๑๐๓·๒๕, § ๓๐๙·๗๕
 (๙) ทังละ § ๔๒·๒๔ เป็นเงิน § ๒๔๐๗·๖๙.
 (๑๐) ๔๕ ขึ้นที่.

แบบฝึกหัดที่ ๒๐. (ก)

(หน้า ๙๑)

- (๑) ๙ ชั่ว ๖๐ เบี้ย, ๒๓ ชั่ว ๖๙ เบี้ย, ๖๐ ชั่ว ๑๖ เบี้ย,
 ๓๙ ชั่ว ๖๙ เบี้ย, ๕๑ ชั่ว ๙๔ เบี้ย, ๓๔ ชั่ว ๕๖ เบี้ย.
 (๒) ๓ บาท ๓๕ ชั่ว, ๔ บาท ๑๑ ชั่ว,
 ๙๔ บาท ๒๓ ชั่ว, ๖ บาท ๔๙ ชั่ว.
 (๓) ๕ บาท ๕๙ ชั่ว, ๗ บาท ๕๔ ชั่ว,
 ๖ บาท ๓๙ ชั่ว ๙ บาท ๔๗ ชั่ว.

แบบฝึกหัดที่ ๒๐. (ข)

(หน้า ๙๓)

- (๑) ๗๓, ๕๐, ๒๓, ๒๕, ๑๒.
 (๒) ๓๙, ๑๐๐, ๒๙, ๗๐, ๙๔, ๙๗.
 (๓) ๓·๒๒ บาท, ๙·๙๔ บาท, ๑๙·๕๖ บาท.

ပုံစံ ၁၀

(နံပါတ် ၁၀)

- (၁) (က) ၁၀, ၁၀၀, ၁၀၀၀, ၁၀၀၀၀.
 (ခ) ၁၀၀, ၁၀၀၀, ၁၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀.
 (ဂ) ၁၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀၀.
 (ဃ) (က) ၁၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀.
 (ခ) ၁၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀၀၀.
 (ဂ) ၁၀၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀၀၀၀.
 (ဃ) ၁၀၀၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀၀၀.

ပုံစံ ၁၁

(နံပါတ် ၁၁)

- (၁) (က) ၁၀, ၁၀၀, ၁၀၀၀, ၁၀၀၀၀.
 (ခ) ၁၀၀၀, ၁၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀.
 (ဂ) (က) ၁၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀၀.
 (ခ) ၁၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀၀၀.
 (ဂ) ၁၀၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀၀၀, ၁၀၀၀၀၀၀၀၀၀.

- (ក) ៖ កង្កែប · ឃ្លា, ៖ កង្កែប · ស្រែ,
៖ កង្កែប · ឃ្លា.
(គ) ៖ កង្កែប · ឃ្លា.

ប្រយ ជីវ ភិ ភិ ឃ្លា

(កង្កែប)

- (១) (ក) កង្កែប · ឃ្លា, ៖ កង្កែប · ឃ្លា, ៖ កង្កែប · ឃ្លា.
(ខ) ៖ កង្កែប · ឃ្លា, ៖ កង្កែប · ឃ្លា,
៖ កង្កែប · ឃ្លា.
(ឃ) (ក) កង្កែប ឃ្លា ឃ្លា, កង្កែប ឃ្លា ឃ្លា,
កង្កែប ឃ្លា ឃ្លា,
(ខ) កង្កែប ឃ្លា ឃ្លា, កង្កែប ឃ្លា,
កង្កែប ឃ្លា ឃ្លា.
(គ) កង្កែប ឃ្លា ឃ្លា, កង្កែប ឃ្លា ឃ្លា,
កង្កែប ឃ្លា ឃ្លា.
(ឃ) កង្កែប ឃ្លា ឃ្លា. (ង) ៖ កង្កែប · ឃ្លា.

แบบฝึกหัด ที่ ๒๔

(หน้า ๙๕)

- (๑) . ๕, . ๗, . ๑๗. (๒) . ๕๗, . ๗๕, . ๗๖.
 (๓) . ๕, . ๖๓, . ๗๓, ๒๕๑.
 (๔) . ๒๓๗, . ๕๗๖, . ๕๕๓.
 (๕) . ๑๐๗๓, . ๒๗๖๓, . ๕๗๕๒.
 (๖) . ๕๗๒๓, . ๖๒๗๗, . ๗๐๕๗, . ๗๓๑๖.

แบบฝึกหัด ที่ ๒๕ (ก)

(หน้า ๙๗)

(๑) $\frac{๕}{๗}, \frac{๗}{๑}, \frac{๕}{๗}.$

(๒) $\frac{๕}{๑๑}, \frac{๕๗}{๗๗}, \frac{๒๕}{๓๓}, \frac{๖๔}{๗๗}.$

(๓) $\frac{๓๔}{๑๑๑}, \frac{๑๖๓}{๓๓๓}, \frac{๒๓๕}{๓๓๓}, \frac{๒๔}{๓๗}.$

(๔) $\frac{๑๕๒}{๓๓๓๓}$, $\frac{๓๕๖}{๑๑๑๑๑}$, $\frac{๕}{๗}$.

(๕) $\frac{๕}{๗}$, $\frac{๕๓}{๙๙๙๙๙}$, $\frac{๓๐๐๐๕}{๙๙๙๙๙}$.

แบบฝึกหัด ที่ ๒๕ (๓)

(หน้า ๑๐๐)

(๑) $\frac{๒๒}{๕๕}$, $\frac{๑๙}{๓๐}$, $\frac{๕}{๖}$, $\frac{๙๓}{๙๐}$, $\frac{๙๙}{๙๐}$.

(๒) $\frac{๗๗}{๑๙๐}$, $\frac{๒๗}{๕๐}$, $\frac{๒๐๓}{๓๐๐}$, $\frac{๓๗๑}{๕๕๐}$, $\frac{๒๑๑}{๒๒๕}$.

(๓) $\frac{๗๑}{๓๓๐}$, $\frac{๙}{๒๒}$, $\frac{๑๒๒}{๑๖๕}$, $\frac{๕๒๗}{๕๙๕}$, $\frac{๕๕๗}{๕๙๕}$.

(๔) $\frac{๑๐๗๓}{๙๙๐๐}$, $\frac{๑๗๒๗}{๙๙๙๐}$, $\frac{๙๕๙}{๓๐๐๐}$, $\frac{๙๕๑}{๑๙๙๐}$.

(๕) $\frac{๓๕๙๓}{๙๙๙๐}$, $\frac{๗๒๑๓}{๙๙๐๐}$, $\frac{๑๕๒๑}{๑๕๐๐}$, $\frac{๕๒๙}{๕๕๐}$.

(๖) $\frac{๕๗}{๙๐}$, $\frac{๕๓๙}{๙๐๐}$, $\frac{๗๑}{๒๒๕}$, $\frac{๑๕๗๓}{๒๒๒๐}$.

แบบฝึกหัดที่ ๒๖

(หน้า ๑๑๒)

(๑) $\frac{๒๕๗}{๙๙๐}$ ๑.๙๙๕ (๒) ๕๖.๗๕

(๓) ๐.๐๐๐, ๐.๐๐๐๐๐๑๑ (๔) ๑๖๕๕.๕๖๗

(๕) ๑๒.๐๒๒ บาท (๖) $\frac{๑๐๗}{๑๑๐๐}$

(๗) ๑๐.๙๐๑๑๑๕. (๘) $\frac{๗๑}{๗๕}$

(๙) ๑.๕๕๕๕๕๕. (๑๐) ๖๗.๕๕๕, ๕๕.๗๖๗.

(๑๑) ๓๐๐๐. (๑๒) ๑๗๕๕๕๐. (๑๓) ๕๕.๕๑๒๐.

(๑๔) ๙๖.๕๕. (๑๕) ๑๗๖๗.๗๗. บาท

(๑๖) ๑๖.๑๕ บาท. (๑๗) $\frac{๑}{๕}$ (๑๘) $\frac{๕}{๑๖}$

(๑๙) ๕๑๑.๙๙.

(២១) ១៥ : ០០ (២២) ១១១១១ : ៩.
 ១០ : ២៥
 ៥៥ : ២៩ (២៣) : ០០២៥២៩.
 ៤៦ : ៩០
 ១១ : ២០ (២៤) ៤៤៤៤៤ : ៥៥ ២៣.
 ១៥៣ : ២០
 ៥៦ : ៣០ (២៥) ៦ $\frac{១៥}{៣៩}$ ៣៣.
១៤៦ : ៩០
៤៤៦ : ៩៣

(២៦) ៤៥៣៦ ៧៧. (២៧) ៣៣ = ១១០ ៣៣
 ហើយ ៣៣ : ៤៥ = ២០ ៣៣ ហើយ ៣៣ : ៣៦ = ៣៦ ៣៣

(២៨) ៤៤ $\frac{១}{២}$ (៤៤ : ១៦.) (២៩) : ៩៣.

(៣០) ២៥៥ ៣៣. (៣១) : ៣៦.
 (៣២) ២៥៩៩ : ២៥ ២៣ = ២៥៩៩ ២៣ ៤៤ ៥៥.
 (៣៣) ៩ ៩៩៩ : ៤០. (៣៤) : ០០៣៩៩៦.
 (៣៥) ៩ ១០១ : ២៥

(ကက) (၈) နှစ်နှစ် (က) နှစ်နှစ် (က) နှစ်နှစ်.

(ကက) ၄၄၄ ဟာ (ကက) . ၈

(၄၀) နှစ်နှစ် ၈၀ ဟာ (နှစ်နှစ် . နှစ်နှစ်).

(၄၈) $\frac{၈၄}{၄၄၄}$ (၄၈). ၈၀၀ ဟာ. (၄၈). ၈၄.

(၄၄) $(.၄) = \frac{၈}{၄} (၄၄) . ၀၀၀၀၈၈၈၈၀၀၀၈၈၈.$

(၄၆) ၈၄ ဟာ. (၄၈) နှစ် ဟာ နှစ်နှစ်.

(၄၈) $\frac{၈}{၈} (၈၈ . ၈)$ (၄၈) . ၈၄၈.

(၄၀) . ၈၄၄ ဟာ

(၄၈) ၈၀၈ . ၀၀

နှစ်နှစ် . ၀၄

နှစ်နှစ် . ၄၀

၈၄ . နှစ်

နှစ်နှစ် . ၈၄

ဟာ ၈၈၈ . ၄၄

(៥២) ហ៊ុន . ហ៊ុន

ទេ . ទេ

ទេ . ទេ

ទេ . ទេ

៖ ពេល . ពេល

ហ៊ុនទេ . ទេ

(៥៣) ហ៊ុន . ទេ

ទេ . ទេ

ហ៊ុន . ទេ

ហ៊ុន . ទេ

ហ៊ុនទេ . ទេ

(៥៤)

៖

(៥៥) ៖

ទេ . ទេ

ពេល . ទេ

ពេល . ទេ

ពេល . ទេ

ពេល . ទេ

ពេល . ទេ

ពេល . ទេ

ទេ . ទេ

ពេល . ទេ

ពេល . ទេ

ពេល . ទេ

ពេល . ទេ

ពេល . ទេ

ពេល . ទេ

ពេល . ទេ

ពេល . ទេ

{ ទេ . ទេ
(ទេ . ទេ)

ទេ

No. 14

